

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SAĞLIK YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
DÜZEYLERİNİN MOTİVASYONLARINA ETKİSİ
(GÜMÜŞHANE İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS

Melike ÖZTÜRK

EKİM-2024
GÜMÜŞHANE

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

SAĞLIK YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
DÜZEYLERİNİN MOTİVASYONLARINA ETKİSİ
(GÜMÜŞHANE İLİ ÖRNEĞİ)**

**THE IMPACT OF ENTREPRENEURSHIP LEVEL ON THE MOTIVATIONS
OF HEALTH MANAGEMENT DEPARTMENT STUDENTS
(GÜMÜŞHANE PROVINCE EXAMPLE)**

YÜKSEK LİSANS

Melike ÖZTÜRK

**EKİM-2024
GÜMÜŞHANE**

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

SAĞLIK YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
DÜZEYLERİNİN MOTİVASYONLARINA ETKİSİ
(GÜMÜŞHANE İLİ ÖRNEĞİ)**

**THE IMPACT OF ENTREPRENEURSHIP LEVEL ON THE MOTIVATIONS
OF HEALTH MANAGEMENT DEPARTMENT STUDENTS
(GÜMÜŞHANE PROVINCE EXAMPLE)**

YÜKSEK LİSANS

Melike ÖZTÜRK

Danışman: Prof. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR

**EKİM-2024
GÜMÜŞHANE**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum “**Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Motivasyonlarına Etkisi (Gümüşhane İli Örneği)**” isimli bu tezimin, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, alıntı yaptığım tüm çalışmaları kaynakçada belirttiğimi ve Gümüşhane Üniversitesi’nin lisanslı kullanıcısı olduğu intihal yazılım programı ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nün belirlediği kısıtlara uygun olarak raporladığımı taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

05/11/2024

.....
Melike ÖZTÜRK

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın tüm aşamalarında bilimsel katkılarıyla sabır ve özveriyle bana destek veren değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR'e,

Araştırmamın veri toplama aşamasında işbirliği sunarak kolaylık sağlayan Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrenci arkadaşlarıma,

Yüksek Lisans eğitimim boyunca beni destekleriyle cesaretlendiren ve her zaman yanımda olan eşim Anıl ÖZTÜRK'e,

Yaşamımın her aşamasında ilgi, sevgi ve destekleri ile varlıklarını hissettiğim canım annem Şengül PEKTAŞ, canım babam Alaettin PEKTAŞ ve canım kızım Lina ÖZTÜRK'e, sonsuz sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Melike ÖZTÜRK
GÜMÜŞHANE – 2024

ÖZET

Bu çalışma, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin (n=200 kişi) girişimcilik düzeyleri ile motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan çalışmanın evrenini, Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri oluşturmuş (n=200 kişi) ve evrenin tamamına ulaşılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından literatür incelenerek oluşturulan Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin Sosyo-Demografik özellikleri, girişimcilik düzeyleri ve motivasyon ölçümlerini değerlendirmeye yönelik sorulardan oluşan anket aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, ortalama, standart sapma, t-testi, Mann Whitney U testi, ANOVA, Kruskal Wallis ve korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan sağlık yönetimi öğrencilerinin yüksek girişimcilik düzeyinde ancak düşük motivasyon düzeyinde olduğu saptanmıştır. Bölümünü isteyerek seçen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puanlarının bölümünü istemeyerek seçen öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek bulunmuştur. Girişimcilik dersini almak isteyen öğrencilerin girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puanlarının girişimcilik dersini almak istemeyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalamaları artıkça Motivasyon Ölçeği puan ortalamaları artmaktadır. Bölümünü isteyerek seçmeyen öğrencilere yönelik bölüm öğretim elemanları tarafından bölüm tanıtımları ve sosyal organizasyonlar artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Motivasyon, Öğrenci, Sağlık yönetimi.

SUMMARY

This study examines the relationship between the entrepreneurship levels and motivations of Gümüşhane University Health Management Department students (n = 200 people). The population of the study, which was cross-sectional and descriptive, consisted of students from the Department of Health Management (n = 200 people) and the entire population was reached. The data of the research were collected through a survey consisting of questions to evaluate the Socio-Demographic characteristics, entrepreneurship levels and motivation measurements of the students of the Department of Health Management, which was created by the researchers by reviewing the literature. Frequency, mean, standard deviation, t-test, Mann Whitney U test, ANOVA, Kruskal Wallis and correlation tests were used to analyze the data. It was determined that the health management students included in the research had a high level of entrepreneurship but a low level of motivation. The Entrepreneurship Scale scores of students who chose their department willingly were found to be statistically significantly higher than those of students who chose their department unwillingly. It was determined that the entrepreneurship scale and motivation scale scores of students who wanted to take the entrepreneurship course were higher than those of students who did not want to take the entrepreneurship course. As students' Entrepreneurship Scale average scores increase, their Motivation Scale average scores increase. Department promotions and social organizations should be increased by department faculty members for students who do not choose their department willingly.

Keywords: Entrepreneurship, Motivation, Student, Health management.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLOLAR DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XI
EKLER DİZİNİ.....	XII
1.GİRİŞ	1
1.1.Çalışmanın Amacı	1
1.2.Çalışmanın Hipotezleri.....	1
1.3.Çalışmanın Varsayımı ve Sınırlılıkları	2
2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	3
2.1.Girişimcilik İle İlgili Temel Kavramlar	3
2.1.1.Girişim	3
2.1.2.Girişimci	5
2.1.3.Girişimci Olmanın Bireysel Ve Toplumsal Yararları	8
2.1.4.Girişimcilik	9
2.2.Motivasyon İle İlgili Temel Kavramlar.....	10
2.2.1.Motivasyon.....	10
2.2.2.İçsel Motivasyon	10
2.2.2.Dışsal Motivasyon.....	11
2.2.3.Motivasyon Teorileri	11
2.2.4.Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	12
2.2.5.Herzberg'in İki Faktör Teorisi	13
2.2.6.Deci ve Ryan'ın Öz-Belirleme Teorisi.....	14
2.3.Girişimcilik Eğilimi	15
2.3.1.Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Temel Faktörler	18
2.3.1.1.Cinsiyet	18
2.3.1.2.Aile	19
2.3.1.3.Eğitim Düzeyi	19

2.3.1.4.Girişimcilik Tecrübesi	20
2.3.1.5.Girişimciliğe Yönelik Tutum Ve Davranışlar.....	20
2.3.1.6.Girişimci Kişilik Özelliği.....	22
2.3.1.7.Üniversitede Girişimcilik Eğilimleri ve Üniversitenin Katkıları	22
2.3.1.8.Girişimcilik Eğilimi Üzerine Çalışmalar	24
3.MATERYAL VE YÖNTEM.....	31
3.1.Araştırmanın Tipi ve Amacı.....	31
3.2.Evren ve Örneklem	31
3.3.Ölçme Araçları	31
3.3.1.Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği.....	31
3.3.2.Motivasyon Ölçeği.....	31
3.4.Araştırmanın Etik Boyutu	29
3.5.Verilerin Toplanması ve Analizi.....	29
4.BULGULAR.....	30
5.TARTIşMA.....	40
6.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	44
KAYNAKÇA	45
EKLER.....	50
ETİK KURUL KARARI.....	57
ÖZGEÇMİş	58

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Girişimcilerin temel özellikleri(Can ve Güney 2007).....	8
Tablo 2. Kişilik boyutu ile girişimci özelliklerinin karşılaştırılması (Chen ve Lai 2010)	22
Tablo 3. Öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımları (n=200).....	30
Tablo 4. Öğrencilerin ailelerinin bazı sosyo-demografik özelliklerinin Dağılımı (n=200).....	31
Tablo 5. Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon ile ilgili ders alma ve ders almayı isteme durumunun dağılımı (n=200)	32
Tablo 6. Katılımcıların üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puan ortalamalarının dağılımı (n=200)	33
Tablo 7. Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklerine göre Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanlarının dağılımı (n=200)	33
Tablo 8. Öğrencilerin ailelerinin bazı sosyo-demografik özelliklerinin göre girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puanlarının dağılımı (n=200).....	35
Tablo 9. Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon ile ilgili ders alma ve ders almayı isteme durumuna göre Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanlarının Dağılımı (n=200)	37
Tablo 10. Öğrencilerin girişimcilik ölçeği, motivasyon ölçeği ve bazı tanımlayıcı özellikleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi (n=200).....	38

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Ajzen'in planlanmış davranış modeli	16
Şekil 2. Shapero'nun girişimsel faaliyet modeli (Mhango 2006)	17
Şekil 3. Girişimsel potansiyel modeli (Krueger & Brazeal, 1994)	18

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Anket.....	50
Ek 2. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği	52
Ek 3. Motivasyon Ölçeği	55

1. GİRİŞ

Bu çalışma, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ve bu düzeylerin motivasyonları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Girişimcilik, günümüz ekonomisinde kritik bir rol oynayan, yenilikçilik ve risk alma yeteneği ile karakterize edilen bir süreçtir. Sağlık yönetimi gibi hızla değişen ve dinamik bir alanda, girişimcilik becerileri özellikle önemlidir. Bu beceriler, sağlık hizmetlerinin kalitesini ve erişilebilirliğini artırma potansiyeline sahip olduğundan, sağlık yönetimi öğrencilerinin girişimcilik kapasitelerini geliştirmek büyük önem taşımaktadır.

Motivasyon ise, bireylerin hedeflerine ulaşmak için gereken enerjiyi ve çabayı sürdürmelerini sağlayan psikolojik bir süreçtir. Girişimcilikle ilişkili zorlukların üstesinden gelmek için yüksek düzeyde motivasyon gereklidir. Bu bağlamda, öğrencilerin girişimcilik düzeylerini etkileyen motivasyonel faktörleri anlamak, eğitim programlarının ve politikalarının daha etkili bir şekilde tasarlanmasına yardımcı olabilir.

Bu çalışmanın amacı, sağlık yönetimi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin öğrencilerin motivasyonları üzerindeki etkisini analiz etmektir. Araştırma, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler arasında gerçekleştirilecektir. Çalışma, kesitsel ve tanımlayıcı bir tasarım kullanarak, öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon düzeylerini kapsamlı bir anket aracılığıyla değerlendirecektir. Elde edilen bulgular, sağlık yönetimi alanında girişimcilik eğitim ve gelişim programlarının iyileştirilmesine yönelik önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, sağlık yönetimi öğrencilerinin girişimcilik yeteneklerinin ve motivasyonlarının anlaşılmasına katkıda bulunarak, onların hem akademik hem de profesyonel başarılarına pozitif etkilerde bulunabilir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemektir.

1.2. Çalışmanın Hipotezleri

H0: Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile motivasyon düzeyleri arasında bir ilişki yoktur.

H1: Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile motivasyon düzeyleri arasında bir ilişki vardır.

H2: Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin cinsiyeti ile girişimcilik düzeyleri arasında bir ilişki vardır.

H3: Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin yaşı ile girişimcilik düzeyleri arasında bir ilişki vardır.

H4: Girişimcilik eğitimi alma ile Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri arasında bir ilişki vardır.

H5: Motivasyon eğitimi alma ile Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin motivasyon düzeyleri arasında bir ilişki vardır.

1.3. Çalışmanın Varsayımı ve Sınırlılıkları

Araştırma sınırlılıkları; bu araştırma Gümüşhane ilinde Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Bu durum araştırmanın sınırlılığı olarak görülmüştür.

Katılımcıların kendilerine yöneltilen anket sorularını doğru algılayıp yorumladığı ve cevaplara objektif yaklaşımları ile çalışmanın sonrasında çıkan verilerin uygun olması araştırmanın varsayımlarıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Girişimcilik İle İlgili Temel Kavramlar

2.1.1. Girişim

Girişimcilik, geniş ve çeşitlilik gösteren bir alanı ifade eder. Temelde, girişim bir işletmeyi, özellikle de kar elde etmeyi amaçlayan bir yapıyı tanımlar. Bu yapılar, toplumun belirli bir segmentinin ihtiyaç duyduğu ürün ve hizmetleri sunarak, insanların taleplerini karşılama misyonunu üstlenirler. Ertürk'ün 2006'daki tanımına göre, girişimler pazardaki ihtiyaçlara cevap vererek faaliyet gösterirler (Ertürk 2017). Türk Dil Kurumu ise girişimi, daha geniş bir anlamda herhangi bir işe atılma ya da girişme eylemi olarak açıklar, bu da girişimciliğin sadece ticari faaliyetlerle sınırlı olmadığını gösterir. Girişimciler, bu sürecin merkezinde yer alan kişilerdir ve yaratıcılık, cesaret ve vizyon gibi özelliklerle donanmışlardır. Tanoğlu'nun 2008'deki çalışmasına göre, girişimciler mevcut fırsatları değerlendirerek, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak yeni işletmeler kuralar (Tanoğlu 2008). Girişimlerin faaliyetleri, Sabuncuoğlu ve Tokol'un 2009'da belirttiği gibi, yasal çerçeveler ve kurallar dahilinde gerçekleşir, bu da onların finansal, örgütsel ve ekonomik açıdan belirli bir yapıda olmalarını gerektirir. Bu bağlamda, girişimciliğin temel amacı, yaratıcı çözümler üreterek ve cesur adımlar atarak, toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayacak yeni değerler yaratmaktır (Sabuncuoğlu ve Tokol 2009).

Girişim ve işletme kavramları, birbirine yakın olmakla birlikte, aralarında belirli farklar bulunur. Bazı görüşler bu iki kavramı birbirinden ayrı, farklı işlevlere sahip yapılar olarak ele alırken, diğerleri bunları bir organizmanın birbirine bağlı iki parçası olarak değerlendirir. İlk perspektife göre, girişim doğal kaynakların, insan emeğinin ve sermayenin birleşimiyle meydana gelen bir topluluğu ifade eder. Bu tanımlama, girişimi bir başlangıç noktası olarak görür ve temel kaynakların birleştirilmesi sürecini vurgular. girişim ve işletme bir organizasyonun farklı fonksiyonları olarak tanımlanır. Bu görüşe göre işletme, üretim faktörlerinin birleştirilmesi ve değer yaratma faaliyetlerini içerirken, girişim finansman, organizasyon, alım ve pazarlama gibi özel fonksiyonlara odaklanır. Akdemir'in (2009) analizi bu ayrımı destekler şekilde, girişim ve işletmenin birbirinden ayrı ancak bir organizasyon içinde birleşebilecek fonksiyonlara sahip olduğunu belirtir (Akdemir 2012).

Ertürk (2006), girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik bir değer ve pazar fiyatı yaratması gerektiğini, buna karşın evde gerçekleştirilen hizmetlerin pazarı ve kar amacı olmadığı için girişim olarak kabul edilmediğini vurgular. Bu, girişimcilik faaliyetlerinin temel bir özelliğinin, iktisadi değer yaratma ve pazar ihtiyaçlarını karşılama kapasitesine sahip olması gerektiğini gösterir (Ertürk 2017).

Akdemir (2009) ayrıca, her başarılı girişimin bir işletmeye dönüşme potansiyeline sahip olduğunu, benzer şekilde, her işletmenin de başarılı bir girişim sonucunda ortaya çıktığını belirtir. Bu, girişim ve işletme arasındaki dinamik ilişkiyi ve birinin diğerine dönüşebilme potansiyelini vurgular. Bu bağlamda, girişimcilik ve işletmecilik arasındaki ilişki, bir süreç olarak ele alınabilir; girişimcilik, işletmeciliğe giden yolda bir başlangıç noktası olarak görülebilir (Akdemir 2012).

Girişim, toplum için değer yaratma ve kar elde etme amacıyla kurulan, ürün veya hizmet üretip bunları belirli bir ücret karşılığında pazarlayan bir ekonomik birimdir. Temel olarak, bir girişimin ana özellikleri şunlardır:

1.Kar Odaklılık ve Toplumsal Fayda: Girişimler, faaliyetleriyle sadece finansal kazanç sağlamakla kalmaz, aynı zamanda topluma da değer katmayı hedefler. Bu, yenilikçi ürünlerin sunulması, istihdam yaratılması veya toplumsal sorunlara çözüm bulunması şeklinde olabilir.

2.Ücretli Ürün ve Hizmet Sunumu: Girişimler, ürettikleri ürün veya sağladıkları hizmetlerle gelir elde eder. Bu gelir, girişimin sürdürülebilirliğinin ve büyümesinin temelini oluşturur.

3.Temel Faaliyet Alanları: Üretim, satış ve finansman girişimin omurgasını oluşturan temel faaliyetlerdir. Bu faaliyetler, girişimin pazar ihtiyaçlarını karşılayacak ürün ve hizmetleri üretmesini, bunları müşterilere sunmasını ve gerekli finansal kaynakları sağlamasını içerir.

4.Hukuki Varlık Olma: Girişimler, bireysel kişilikten ayrı, kendine özgü hukuki bir kimliğe sahip olabilirler. Bu, onların yasalar çerçevesinde hak ve yükümlülüklerle sahip olmalarını sağlar.

5.Finansal Birim Olarak Yapı: Girişimler, sahip oldukları varlıklar ve yabancı sermaye ile finansal bir yapıdır. Bu yapı, girişimin ekonomik faaliyetlerini yürütmesini ve gelişimini finanse etmesini sağlar.

6.Sürekli Organizasyon Yapısı: İnsan gücü ve malzemelerin bir araya gelmesiyle oluşan girişimler, dinamik ve sürekli bir yapıya sahiptirler. Bu yapı, girişimin faaliyetlerini etkin bir şekilde yönetmesine ve adaptasyon sağlamasına olanak tanır.

Bu özellikler, girişimin temelini oluşturur ve onun topluma ve ekonomiye olan katkısını belirler. Girişimler, yenilikçilik ve etkinlik arayışı içinde, toplumsal ihtiyaçlara cevap verirken aynı zamanda ekonomik değer de yaratırlar. Bu süreçte, girişimlerin karşılıklı olarak hem topluma hem de ekonomiye önemli katkılarda bulunduğu görülür.

2.1.2.Girişimci

Girişimci ve girişimcilik kavramları, ekonomik ve sosyal katkıları açısından önemli bir yer tutar. Girişimci, Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre, ticaret ve endüstri gibi alanlarda sermaye yatırımı yaparak yeni iş fırsatları yaratan kişidir. Bu tanım, girişimcinin temel işlevini vurgulasa da, girişimciliğin kapsamı çok daha geniştir. Bygrave ve Hofers'ın (1991) tanımı bu geniş perspektifi sunar: girişimci, çevresindeki fırsatları algılayan ve bu fırsatları değerlendirerek işletmesini geliştiren kişidir. Mueller ve Thomas (2001) gibi akademisyenler bu tanımı destekler ve girişimcinin, fırsatları değerlendirip en iyi şekilde yönetme becerisine sahip olduğunu belirtirler. sadece finansal kazanç elde etmekle kalmaz, topluma da değer katma amacı güder. Girişimciler, toplumun ihtiyaç duyduğu ürün ve hizmetleri sağlayarak bu amacı gerçekleştirirler. Bu süreçte, kendi işlerini kurma, planlama, araştırma ve organizasyon gibi çeşitli aşamalardan geçerler (Mueller ve Thomas 2001).

Bozkurt (2000) bu süreci, girişimcinin bilgi birikimi, yetenekleri, konumu ve çalışanları gibi çeşitli faktörleri kullanarak işletmesini şekillendirme çabası olarak açıklar (Bozkurt 2000).

Tekin (2018) ise girişimcinin, piyasadaki iş fırsatlarını değerlendirip yenilikçi fikirlere dönüştürebilen, risk alabilen ve işletmesini başarıyla yönetebilen ileri görüşlü bir kişi olduğunu vurgular. Girişimciliğin sadece ticaret veya endüstriyle sınırlı olmadığını, aynı zamanda yenilikçi düşünme, fırsatları değerlendirme, risk alabilme ve etkili yönetim becerilerini de içerdiğini gösterir. Girişimciler, cesaretleri, yaratıcılıkları, vizyonları ve başarıya ulaşmak için gerekli yeteneklere sahip bireylerdir. Onlar, topluma hizmet eden ve ekonomik değer yaratan yenilikçi iş fikirlerini hayata geçiren kişilerdir. Dolayısıyla, girişimcilik, ekonomik büyümenin ve sosyal ilerlemenin temel taşlarından biri olarak kabul edilir (Tekin ve Hancıoğlu 2018).

Girişimcilik, tarih boyunca birçok düşünür ve ekonomist tarafından farklı yönleriyle incelenmiş ve tanımlanmıştır. Ripsas'ın 1998 yılındaki çalışmasına göre girişimci kavramı, çeşitli yönleriyle ele alınmıştır:

1.Risk ve Belirsizlik Üstlenme: Girişimci, karşılaştığı riskleri ve belirsizlikleri kabul eden, bu unsurlarla başa çıkabilen bireydir. Bu görüş, Cantillon'dan Knight'a kadar birçok teorisyen tarafından desteklenmiştir.

2.Finansal Sermaye Sağlayıcı: Girişimci, iş fikrini hayata geçirmek için gerekli finansal kaynakları temin eden kişidir. Bu yönüyle Smith'ten Mises'e kadar çeşitli ekonomistler tarafından vurgulanmıştır.

3.Yenilikçilik: Girişimci, yeni fikirler geliştiren, yenilikleri takip eden ve bunları ürün veya hizmete dönüştüren kişidir. Bu tanım, Baudeau'dan Schumpeter'e kadar geniş bir yelpazede kabul görmüştür.

4.Karar Verici: Girişimci, işletmeyle ilgili önemli kararları alan, stratejik yönlendirmeleri yapabilen bireydir. Bu özellik, Cantillon'dan Schultz'a kadar birçok düşünür tarafından dile getirilmiştir.

5.Endüstriyel Lider: Girişimci, sektöründe lider konumuna ulaşan, piyasa dinamiklerini şekillendirebilen bireydir. Bu bakış açısı, Say'dan Schumpeter'e uzanan bir çizgide ele alınmıştır.

6.Yönetici veya Denetmen: Girişimci, işletmenin günlük işleyişini yöneten ve denetleyen kişidir. Say'dan Marshall'a kadar olan ekonomistler bu yönüyle girişimciyi tanımlar.

7.Kaynak Yönetimi: Girişimci, ekonomik kaynakları etkin bir şekilde düzenleyen ve yöneten kişidir. Bu görüş, Say'dan Coase'a kadar birçok teorisyen tarafından desteklenir.

8.Girişim Sahibi: Girişimci, girişimin mülkiyetine sahip olan ve bu kavramın temsilcisi olan bireydir. Quesnay'den Hawley'e kadar ekonomistler bu özelliği vurgular.

9.Üretim ve İşveren: Girişimci, üretim süreçlerini yöneten ve üretim faktörlerini işe alan kişidir. Bu rol, Amasa Walker'dan Keynes'e kadar belirtilmiştir.

10.Müteahhit: Girişimci, iş kurma ve yürütme sürecinde ana sorumluluğu üstlenen kişidir. Bentham bu tanımlı yapmıştır.

11.Arabulucu: Girişimci, piyasa fırsatları arasında bağlantı kuran ve bu fırsatları değerlendiren kişidir. Cantillon'dan Kirzner'e kadar olan ekonomistler bu yönüyle girişimciyi tanımlar.

12.Kaynakların Alternatif Kullanımı: Girişimci, mevcut kaynakları en verimli şekilde kullanarak alternatif yollar arayan bireydir. Cantillon'dan Schultz'a kadar bu görüşü destekleyenler olmuştur.

Joseph Schumpeter, girişimciliği, ekonomiye yenilikler sunarak katkıda bulunan bireyler olarak tanımlamıştır. Schumpeter'e göre, girişimciler, mevcut iş pratiklerinin

ötesine geçen, yeni ürünler, süreçler ve pazarlar yaratan kişilerdir. Bu bakış açısı, girişimciliği, ekonomik değişim ve gelişim için kritik bir güç olarak görür. Modern girişimcilik teorileri, Schumpeter'in yenilikçilik üzerine kurduğu bu temel üzerine inşa edilmiştir, girişimcileri sadece mevcut işleri yönetenler olarak değil, aynı zamanda ekonomiye yeni değerler katan ve riskleri üstlenmeye istekli yenilikçiler olarak tanımlar (Ripsas 1998).

Alfred Marshall, girişimcileri risk alabilen, yenilikçi ve etkin yöntemler geliştirebilen kişiler olarak görür. Marshall, yöneticilerin ahlaki standartlara sahip olması gerektiğini, ancak şirketin temel görevlerinin ötesinde, yöneticilerin de yoğun yetenek ve enerjiye ihtiyaç duyduğunu belirtir. Ona göre girişimcilikte aranan nitelikler, işlevlere göre farklılık gösterir (Chell vd., 1991).

Girişimcilerde bulunması gereken özellikler arasında, riskleri doğru bir şekilde değerlendirme ve yönetme yeteneği öne çıkar. Gerçek dünyada, bazı bireylerin "girişimci ruha" sahip olduğu gözlemlenirken, bu özellikler günlük yaşamda farklı biçimlerde kendini gösterir. "Risklere karşı tedbirli olmak" gibi özellikler, girişimcilerin yeni fırsatları görebilmeleri ve bu fırsatların peşinden gitmeleri için kritik öneme sahiptir. Girişimciler, vizyon sahibi kişilerdir; geçmişe takılıp kalmaz, geleceğe odaklanırlar. Girişimciler iş başarısını sürdürebilmek için bazen hayal kırıklıklarıyla karşılaşabilirler. Bu zorlukların üstesinden gelmek için, belirli özelliklere ve yeteneklere sahip olmaları gerekmektedir. Her ne kadar yüksek karlı işletmelerde çalışan bireyler farklı özelliklere sahip olsalar da, girişimcilerin başarısını etkileyen temel unsurların incelenmesi önemlidir (Yelkikalan 2006).

Başarılı girişimcilerde bulunan bazı özellikleri şu şekilde sıralar: (Müftüoğlu 2000).

- Başarılı girişimciler genellikle okulda iyi performans gösterirler, ancak bu tek başına girişimcilik kapasitesi için yeterli değildir.
- Girişimcilik için belirli bir yaş sınırı olmamasına rağmen, genç ya da orta yaşlarda girişimcilik yeteneğine sahip olmak avantajlıdır.
- Başarılı girişimciler, özgür ve bağımsız bir yaşamı tercih eder ve liderlik özelliklerine sahiptirler.
- Para, başarılı girişimciler için tek motivasyon kaynağı değildir; daha çok, işlerini geliştirmek ve yeni fırsatlar yaratmak için bir araçtır.

Girişimcilerin, risk alabilme ve yenilikçi çözümler üretebilme kabiliyetleri, iş dünyasında başarılı olmalarının anahtarıdır. Bu özellikler, bir araya geldiğinde, girişimciliğin dinamik ve çok yönlü doğasını yansıtır (Müftüoğlu 2000).

Tablo 1. Girişimcilerin temel özellikleri (Can ve Güney 2007)

Tarih	Çalışmayı Yapan	Başarılı Girişimcilerin Özellikleri
1848	Mill	Fazla sorumluluk üstlenme
1917	Weber	Güç noktası olma
1934	Schumpeter	Lider bir yenilikçi olma
1954	Sutton	Risk almada isteklilik
1963	Davids	Karalı olma istekli olma
1964	Pickle	Bilgi, beceri ve ilişkiler yönetimi
1965	Litzingir	Özgür olmak, anlayışlı olmak
1959	Schrange	Motive etme, huzurlu ortam yaratma
1971	Hornadey ve Abound	Başarıya odaklılık güç
1973	Winter	İç güdüsel olarak güce gereksinim duyma
1974	Borland	Güçte odak olma
1974	Liles	Başarı ihtiyacı
1977	Gasso	Bireysellik
1978	Timmons	Güven, Kontrollü olma
1980	Sexton	Aktif ve hırslı olma
1981	Mescon-Montanari	Bağımsızlık
1981	Welsh-White	Mücadele arzusu
1982	Dunkelberg-Cooper	Büyüme

2.1.3.Girişimci Olmanın Bireysel Ve Toplumsal Yararları

Girişimcilik, bir bireyin kendisine ve topluma birçok fayda sağlamaktadır. Finansal bağımsızlık, özerklik ve başarı hissi gibi çeşitli yararlar sunan girişimcilik, ayrıca istihdam ve ülke ekonomisine de katkıda bulunmaktadır. Başarı hissi, girişimci bir bireyin en çok değer verdiği duygulardan biridir (Burgelman ve Sayles 1986). McClelland (1961) tarafından yapılan çalışmalar, yüksek başarı hissine sahip bireylerin genellikle girişimci olma eğiliminde olduğunu ortaya koymuştur. Kişi, kendi sorumluluklarını üstlenerek verdiği kararlarla başarılı sonuçlar elde ettiğinde, manevi tatmin yaşar. Ancak girişimcilik sadece bireyin maddi kazancı için önemli değildir. Özerklik, girişimcilik kavramı içinde de oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bu durum, bireylerin sıradan iş rutinlerinin dışında hareket ederek yaratıcı olmalarını ve girişimlerini geliştirmelerini teşvik etmektedir. Bununla birlikte, girişimcilik sadece bireysel faydalar sağlamakla kalmaz, aynı zamanda istihdam için de büyük avantajlar sunar. Girişimci kişi, kurduğu işlerle birçok kişiye iş imkanı sağlayarak, onların da ailelerine katkıda bulunur (Brice Jr 2002; Katz 1995).

Girişimciliğin ülke ekonomisi için de büyük önem taşıdığı unutulmamalıdır. Girişimciler, farklı iş fikirleri, yöntemleri ve ürünleriyle hem iç hem de dış pazarlarda ülkelerinin rekabet edebilmesini sağlar. Bu da ülkelerin kalkınması ve dünya pazarında kendilerine bir yer edinmelerine yardımcı olur. Girişimci olmak, bireylerin kendi hayatlarında ve toplumda önemli bir yer edinmesini sağlar. Finansal bağımsızlık,

özerklik, başarı hissi, istihdam ve ülke ekonomisine katkı gibi çeşitli yararların yanı sıra, girişimciliğin insanların hayatlarına kattığı değerlerin de göz ardı edilmemesi gerekir (Douglas ve Shepherd 2002; Katz 1995).

2.1.4. Girişimcilik

Girişimcilik, pek çok farklı tanımla ifade edilebilen geniş bir kavramdır. Bu tanımlar, girişimciliğin ekonomik, sosyal ve bireysel boyutlarını belirtir ve girişimciliğin yalnızca bir iş kurmakla sınırlı olmadığını, aynı zamanda fırsatları görme, değerlendirme ve onlardan yararlanma sürecini de içerdiğini gösterir (Hisrich ve Peters 1992).

Girişimciliğin temelinde yatan birinci unsurlardan biri, ekonomik kazanç ve manevi tatmin sağlama amacıyla bir işletme kurmak veya ürün/hizmet sunmak sürecidir. Bu tanıma göre, girişimcilerin sadece finansal kazanç peşinde koşmadıkları, aynı zamanda bireysel tatmin ve topluma katkıda bulunma motivasyonuna sahip oldukları görülür. Girişimcilik, çevredeki fırsatları tanıma ve değerlendirme sürecidir, bu da proaktif davranışı ve fırsat odaklı düşünceyi vurgular. Ancak girişimcilik sadece fırsatların keşfedilmesiyle sınırlı değildir; aynı zamanda planlı eylem ve fikirlerin uygulanmasıyla birlikte belirli bir düşünce yapısını ve planlama sürecini de içerir. Bu tanım, girişimcilik sürecinin bir dizi adımı kapsadığını ve sadece fırsatları görmekle kalmayıp, onları değerlendirmeyi, planlamayı ve uygulamayı gerektirdiğini vurgular (Timmons, Spinelli, ve Tan 2004).

Girişimcilik aynı zamanda yenilikçilik ve değişimle sıkı sıkıya bağlıdır. Eşitsizliklere dikkat çeker, alternatif üretim süreçlerini araştırır ve mevcut durumları sorgular. Bu süreç, sadece mevcut durumları kabul etmek yerine, daha iyi alternatifler sunmayı hedefler. Risk alma ve belirsizlikle başa çıkma, girişimciliğin temel unsurlarıdır. Girişimciler, zaman ve çaba harcayarak, maddi ve manevi riskleri üstlenerek, farklı bir şey yaratarak ödüllendirilirler. Girişimcilik aynı zamanda yenilikçilikle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu süreç, yeni ürünlerin ve hizmetlerin sunulması, farklı pazarların keşfi ve örgütlenme şekillerinin kurulması gibi alanlarda yenilikçilik ve değişimle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu, girişimciliğin sadece işletme kurma süreci olmadığını, aynı zamanda piyasada boşlukları ve eksiklikleri tespit edebilme ve bunları iş fırsatlarına dönüştürebilme yeteneğini de içerir. Daha önce mevcut olmayan kaynakların kombinasyonlarıyla yeni teşebbüsler yaratma sürecidir. Bu tanıma göre, girişimcilik kaynakların yeniden düzenlenmesi ve yaratıcı çözümlerin oluşturulmasıyla ilgilidir. Girişimcilik, yukarıda yer alan tanımlardan da anlaşılacağı üzere, üç temel unsura

odaklanır: Ekonomik kazanç, sosyal değişim ve bireysel tatmin. Girişimciler, bu unsurları birlikte değerlendirerek topluma ve ekonomiye değer katan fırsatları değerlendirirler. Bu nedenle, girişimcilik, günümüzde sürekli değişen ve gelişen dünyada önemli bir rol oynamaktadır (Hisrich ve Peters 1992; Katz 1995; Timmons vd. 2004).

2.2. Motivasyon İle İlgili Temel Kavramlar

2.2.1. Motivasyon

Motivasyon, bireyin içsel süreçler aracılığıyla harekete geçmesini sağlayan, hedefe yönelik davranışları başlatan ve sürdüren bir süreçtir (Pintrich ve Schunk 1996). Bir bireyin herhangi bir faaliyete başlama, devam etme ve bu faaliyetleri tamamlama isteğini tetikleyen psikolojik ve fizyolojik faktörlerin bir araya geldiği karmaşık bir yapı olarak tanımlanabilir (Ryan ve Deci 2000). Türk Dil Kurumu, motivasyon kelimesini “güdülenme” olarak tanımlar ve bu kelimenin Fransızca "motivation" sözcüğünden türetildiğini belirtir (Sözlük 2005). Ayrıca, Latince hareket etmek anlamına gelen "movere" sözcüğünden geldiği bilgisi de vardır (Ryan ve Deci 2000).

Motivasyonel yönelimler, bir kişiyi görevini yerine getirmeye teşvik eder ve eylemlerini yönlendirir. Bu süreç, bireyin motivasyonunun sadece refleks hareketleri değil, bilinçli tercihlerle hedeflerine ulaşmasını sağlayan duyuşsal bir durum olduğunu ortaya koyar. Alanyazında motivasyon, bireyin çeşitli faaliyetlerdeki davranış ve çabalarını açıklayan bir yapı olarak da değerlendirilir. Bu tanımlar, motivasyonun tekil bir durum olmaktan ziyade süreç içinde gelişen ve bütünleşik bir yapı olarak ele alınmasını gerektirir. Sonuç olarak, motivasyon, bireyin bir görevi yapma isteğini artırır ve bu sayede görevin başarılı bir şekilde tamamlanmasını sağlar (Watters ve Ginns 2000).

2.2.2. İçsel Motivasyon

İçsel motivasyon, bireyin faaliyetleri kendi içsel tatminini sağlamak amacıyla gerçekleştirmesi durumudur. Bu tür motivasyon, kişinin öğrenme arzusu, zevk alması, merakı veya kişisel hedeflere ulaşma isteği gibi içsel dürtülerden kaynaklanır. İçsel motivasyonun temelinde, faaliyetlerden doğrudan elde edilen içsel ödüller yatar. Bu ödüller, maddi kazanç veya sosyal onay gibi dışsal ödüllerden bağımsızdır ve bireyin kendi iç dünyasından beslenir (Ryan ve Deci 2000).

İçsel olarak motive olan bireyler, genellikle yaptıkları işten büyük bir tatmin duyarlar. Bu durum, öğrenme süreçlerinde, sanatsal ifade biçimlerinde veya kişisel gelişim faaliyetlerinde sıkça görülür. Örneğin, bir müzisyenin yeni bir müzik parçası bestelemesi, bir yazarın bir hikaye yazması veya bir sporcu için antrenman yapması gibi faaliyetler, çoğunlukla içsel motivasyonun sonucudur (Pintrich ve Schunk 1996).

Psikolojik araştırmalar, içsel motivasyonun bireyin uzun vadeli başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Öğrenme ortamlarında içsel motivasyonun teşvik edilmesi, öğrencilerin konulara daha derinlemesine ilgi göstermelerine ve daha yüksek bir öğrenme performansı sergilemelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, içsel motivasyonun iş tatmini, yaratıcılık ve genel yaşam memnuniyeti ile güçlü bir bağlantısı vardır (Watters ve Ginns 2000).

2.2.2. Dışsal Motivasyon

Dışsal motivasyon, bir kişinin faaliyetleri dış faktörler tarafından verilen ödüller, teşvikler veya diğer dışsal etkiler için gerçekleştirmesi durumudur. Bu tür motivasyon, genellikle maddi ödüller, sosyal onay, notlar veya kariyer ilerlemesi gibi dışsal sonuçlar elde etmek amacıyla hareket etme eğilimindedir. Dışsal motivasyon, bireyin eylemlerini dış dünyadaki ödüllendirme mekanizmalarına göre şekillendirir ve bu, bazen içsel motivasyonla çatışabilir (Bilge, Bal, ve Gönülçür 2015).

İş yerlerinde çalışan motivasyonu, öğrencilerin sınavlarda başarılı olma isteği veya sporda madalya kazanma gibi hedefler tipik dışsal motivasyon örnekleridir. Dışsal motivasyon, bireyin performansını artırabilir, ancak bazen kalite üzerinde olumsuz etkiler de yaratabilir. Eğer birey yalnızca dışsal ödüller için motive olursa, bu durum içsel ilgi ve tatminin azalmasına neden olabilir (Dündar ve Veysel 2007).

Psikologlar, dışsal motivasyonun etkili kullanımı için dengeli bir yaklaşım önermektedir. Örneğin, öğretmenler ve yöneticiler, dışsal ödülleri bir öğrenme veya çalışma ortamının doğal bir parçası olarak sunabilirler. Bu, bireylerin hem dışsal teşviklerden yararlanmalarını hem de faaliyetlerin içsel değerini keşfetmelerini sağlayabilir (İbicioğlu, Özdaşlı, ve Yılmaz 2013).

2.2.3. Motivasyon Teorileri

Motivasyon teorileri, insanların neden belirli bir şekilde hareket ettiğini ve nasıl motive olduklarını açıklamaya çalışan çeşitli psikolojik yaklaşımlardır. Bu teoriler, motivasyonun dinamiklerini ve insan davranışını şekillendiren içsel ve dışsal faktörleri inceler. Öne çıkan teoriler arasında Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi, Herzberg'in İki

Faktör Teorisi, ve Deci ile Ryan'ın Öz-Belirleme Teorisi bulunur (Özdaşlı ve Akman 2016).

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi, insan ihtiyaçlarını fizyolojik ihtiyaçlardan başlayarak, güvenlik, sosyal ihtiyaçlar, özsaygı ve kendini gerçekleştirme gibi daha yüksek düzeydeki ihtiyaçlara doğru sıralar. Herzberg'in İki Faktör Teorisi ise, iş tatminini artıran motivasyon faktörleri ile işten hoşnutsuzluğa yol açan hijyen faktörleri arasında ayrım yapar. Öz-Belirleme Teorisi, bireylerin motivasyonunu yetkinlik, bağlantı ve özerklik gibi temel ihtiyaçlara dayandırır ve bu ihtiyaçların karşılanması içsel motivasyonu güçlendirdiğini savunur (Yurt ve Bozer Özaraç 2015).

2.2.4. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Abraham Maslow, 1943 yılında geliştirdiği İhtiyaçlar Hiyerarşisi teorisiyle insan motivasyonunu açıklamak için bir çerçeve sunar. Bu teoriye göre, insan ihtiyaçları bir piramit şeklinde sıralanır. En altta fizyolojik ihtiyaçlar, onun üstünde güvenlik ihtiyaçları, daha sonra sosyal ihtiyaçlar, sonrasında özsaygı ihtiyaçları ve en üstte de kendini gerçekleştirme ihtiyaçları yer alır. Maslow'a göre, temel ihtiyaçlar (fizyolojik ve güvenlik) karşılanmadan üst düzey ihtiyaçlara (sosyal, özsaygı, kendini gerçekleştirme) geçiş yapılamaz (Yavaş, Aygün, ve Huseyin 2021).

Girişimciler için Maslow'un teorisi, hem kişisel motivasyonları hem de ekibin motivasyonunu anlamada önemli bir araçtır. Girişimcilerin başarılı olabilmesi için, hem kendi ihtiyaçlarını hem de çalışanların ihtiyaçlarını karşılamaları gerekmektedir. Bu nedenle, girişimcilerin ve çalışanların farklı ihtiyaç düzeylerini anlamaları ve onlara uygun bir şekilde davranmaları önemlidir (Şükrü ve Batur 2021).

Başlangıçta, girişimcilerin göz önünde bulundurması gereken ihtiyaçlar fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarıdır. Bunlar, işlerini sürdürebilir ve karlı bir şekilde yönetme kabiliyetleriyle doğrudan bağlantılıdır. Fizyolojik ihtiyaçlar, uygun bir maaş ve çalışma koşulları ile karşılanırken, güvenlik ihtiyaçları işin güvencesi, sağlık sigortası ve iş yerindeki fiziksel güvenceyle ilgilidir. Girişimciler ve çalışanlar, bu temel ihtiyaçlar karşılandığında daha büyük riskler alabilir ve yenilikçi fikirlere daha açık olabilirler. Girişimciler için önemli bir diğer ihtiyaç da sosyal ihtiyaçlardır. Girişimcilik ekosistemi, işbirliği ve ağ kurma üzerine kuruludur. Girişimciler için sosyal ihtiyaçlar, iş ortakları ve müşterilerle sağlıklı ilişkiler kurmayı, mentorluk ve destekleyici bir topluluk içinde bulunmayı kapsar. Bu ihtiyaçlar, girişimcinin hem içsel motivasyonunu hem de ekip dinamiklerini güçlendirir (Özer ve Topaloğlu 2008).

Özsaygı ve kendini gerçekleştirme ihtiyaçları da girişimciler için önemli bir faktördür. Girişimcilerin sıklıkla kendi işlerini kurarak özsaygılarını ve başarı hislerini pekiştirmeyi amaçladıkları bilinmektedir. Kendini gerçekleştirme, bir girişimcinin inovasyon ve kendi vizyonunu hayata geçirme yeteneğiyle bağlantılıdır. Bu düzeydeki ihtiyaçlar, girişimcilerin sürekli öğrenme, gelişme ve kişisel sınırlarını zorlama arzusunu yansıtır. Girişimciliğin iş modeli ve ekip yönetimi stratejilerinin tasarımında, Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi teorisi büyük bir rol oynayabilir. Girişimciler, bu teoriyi iş planlarını oluştururken göz önünde bulundurarak daha sürdürülebilir ve karlı bir işletme kurabilirler. Fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarını karşıladıkları ve sosyal ve özsaygı ihtiyaçlarını destekledikleri sürece, girişimci ve çalışanların kendilerini daha fazla geliştirebilecekleri ve yenilikçi düşüncelere açık olacakları bir iş ortamı yaratılabilir. Sonuç olarak, Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi teorisi, girişimciliğin başarılı bir şekilde yönetilmesinde ve iş modelinin oluşturulmasında kritik bir rol oynar (Kalebaşı 2020).

2.2.5. Herzberg'in İki Faktör Teorisi

Herzberg'in İki Faktör Teorisi, girişimciler için motivasyon ve iş tatminini artırmada önemli bir araçtır. Teori, çalışanların işteki motivasyonunu iki ayrı faktör aracılığıyla ele alır: hijyen faktörleri ve motivasyon faktörleri. Hijyen faktörleri, iş tatminsizliğini önlemeye yönelik ve genellikle maaşlar, çalışma koşulları, yönetim ilişkileri ve şirket politikaları gibi unsurları kapsar. Diğer yandan, motivasyon faktörleri iş tatminini artırmaya odaklanır ve çalışanların işlerine olan bağlılıklarını yükseltmeyi amaçlar. Bu faktörler, işin kendisi, başarı, ilerleme, sorumluluk ve tanınma gibi unsurları içerir. Girişimciler için İki Faktör Teorisi, özellikle hijyen faktörlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi ve motivasyon faktörlerinin güçlendirilmesi noktasında kritik önem taşır (Acar 2011).

Öncelikli olarak, girişimciler, çalışanların iş tatminsizliğini önlemek için adil bir ücret politikası izlemeli, sağlıklı çalışma koşulları sağlamalı ve şeffaf yönetimsel ilişkiler kurmalıdır. Bu, çalışanların temel memnuniyetini sağlayarak şirketin istikrarına katkıda bulunur. Ayrıca, girişimciler, çalışanların motivasyon faktörlerine odaklanarak işlerine daha fazla ilgi ve bağlılık göstermelerini sağlayabilirler. Bunun için rol ve sorumlulukları yeniden tanımlayarak ve çalışanlara daha fazla özerklik tanıyarak onların karar verme süreçlerine dahil edebilirler. Böylece, çalışanların işlerinde daha fazla sorumluluk ve özgürlük sahibi olmaları, motivasyon faktörlerinin güçlenmesine yardımcı olur (Ağırbaş, Çelik, ve Büyükkayıkçı 2005). Ayrıca, girişimcilerin çalışanları düzenli olarak tanıdıkları ve başarılarını kutladıkları takdir sistemi de motivasyon

faktörlerinin güçlenmesine büyük katkı sağlar. Bireysel ve takım başarılarının düzenli olarak ödüllendirilmesi, çalışanların kendilerini değerli ve önemli hissetmelerini sağlar. Sonuç olarak, Herzberg'in İki Faktör Teorisi, girişimcilerin işletmelerinde motivasyon ve iş tatmini sağlamak için hijyen ve motivasyon faktörlerini dengeli bir şekilde yönetmeleri gerektiğine işaret eder. Bu sayede, çalışanların işlerine daha bağlı ve etkili performans göstermelerini sağlayarak girişimlerin başarısına olumlu katkıda bulunulur (Güner 2007).

2.2.6. Deci ve Ryan'ın Öz-Belirleme Teorisi

Edward Deci ve Richard Ryan tarafından geliştirilen Öz-Belirleme Teorisi (SDT), motivasyonun içsel ve dışsal olmak üzere iki ana formunu ve bireylerin motivasyonunu destekleyen üç temel ihtiyacı tanımlar: yetkinlik, özerklik ve ilişkililik. Yetkinlik, kişilerin faaliyetleri ve çevreleri üzerinde etkin ve yetenekli hissetme ihtiyacını ifade eder. Özerklik, bireylerin kendi davranışlarını yönlendirme ve kendi kararlarını alma özgürlüğü ile ilgilidir. İlişkililik ise, kişilerin diğerleriyle kurduğu anlamlı ve tatmin edici ilişkileri vurgular. Girişimcilik bağlamında bu teori, girişimcilerin ve çalışanlarının motivasyon seviyelerini yükseltmeye yardımcı olan stratejiler geliştirmelerine olanak tanır. Girişimcilik, sürekli değişim ve belirsizlikle dolu bir alan olduğundan, girişimciler ve çalışanlar, zorlukları aşma ve problemleri çözme yeteneklerini sergileme fırsatı bulur. Girişimciler, bu yetenekleri geliştirecek projeler sunarak ve sürekli eğitim ile kişisel gelişim fırsatları yaratarak bu ihtiyacı destekleyebilir. Örneğin, düzenli eğitim seansları, atölye çalışmaları ve konferanslara katılım, çalışanların yetkinliklerini artırabilir (Antalyalı ve Bolat 2017; Gülbahar 2019).

Girişimcilik doğası gereği özerkliği teşvik eder. Girişimciler ve çalışanlar, iş süreçlerini kendi yöntemleriyle yönetme ve karar alma özgürlüğüne sahip olabilirler. Bu, motivasyonu artırabilir ve yaratıcı çözümler üretilmesini sağlayabilir. Çalışanlara esnek çalışma saatleri, uzaktan çalışma seçenekleri ve projelerini yönetme yetkisi sunarak bu ihtiyacı daha da güçlendirmek mümkündür. Girişimcilik ortamları genellikle yoğun ve stresli olabilir, bu nedenle güçlü sosyal bağlar ve destekleyici iş ilişkileri geliştirmek önemlidir. Girişimciler, ekip içi etkileşimleri ve ağ oluşturma etkinliklerini teşvik ederek, çalışanların birbirleriyle ve genişletilmiş ağlarıyla anlamlı ilişkiler kurmalarına yardımcı olabilir. Şirket içi sosyal etkinlikler, takım inşa faaliyetleri ve düzenli toplantılar, çalışanların birbirleriyle güçlü ve destekleyici ilişkiler kurmalarını sağlayabilir. Bu tür bir iş ortamı, hem bireysel başarıları hem de genel iş başarısını

destekler, böylece girişimlerin sürdürülebilir büyümesine katkıda bulunur (Bayrakçeken vd. 2021; Gezer 2018).

2.3. Girişimcilik Eğilimi

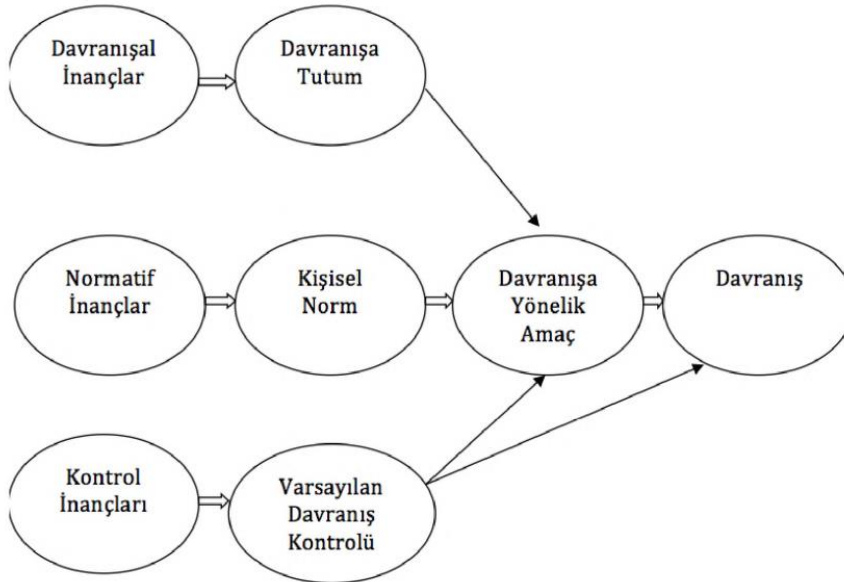
Girişimcilik eğilimi, bir iş fikrinin oluşturulması ve bu fikrin somut bir işletme olarak hayata geçirilme sürecinde gözlemlenen davranışlarla tanımlanır. Girişimciler, bulundukları ortamda yaratıcı fikirleri harekete geçirme, geliştirme yeteneğine sahip, sorumluluk almayı seven, etkili iletişim kurabilen, iyi bir organizatör ve planlamacı, aynı zamanda ikna edici uyum sağlayıcı kişilerdir. Girişimcilik meyilleri, girişimciliğin yönünü belirlemeye çalışmak olarak da ifade edilir ve yenilikçilikle yakından ilişkilidir. Gartner, girişimcilik yolculuğunun uzun olmasına rağmen, temel unsurun bireyin girişimci olma eğiliminde yattığını belirtir. Girişimciler, risklere meydan okuyabilen ve sürekli gelişime açık olmak gibi farklı kişisel özelliklere sahiptirler. Girişimcilik eğiliminin nasıl şekillendiğine dair çeşitli teoriler ve modeller öne sürülmüştür. Bunlar arasında Shapero'nun Girişimcilik Faaliyeti Modeli, Ajzen'in Planlanmış Davranış Teorisi, Robinson'ın Girişimsel Tutum Oryantasyonu, Krueger ve Carsrud'un Temel Eğilim Modeli ve Krueger ile Brazeal'in Girişimci Potansiyeli Modeli sayılabilir. Özellikle Planlanmış Davranış Teorisi, girişimcilik eğiliminin temelini oluşturur ve bireylerin girişimciliğe yönelik geniş bir perspektiften bakmayı gerektirir. Girişimcilik meyline etki eden faktörler arasında mesleki tecrübe, eğitim düzeyi, girişimcilik imajı, kariyer tercihleri, kişisel değerler gibi unsurlar bulunur. Ajzen'in teorisi, bireylerin davranışlarını anlamlandırmak ve belirli bir davranışı gerçekleştirme eğilimlerine odaklanmak amacıyla geliştirilmiştir (Aytaç 2005; Bhandari 2006).

Bu unsurların her biri, girişimcilik eğilimini şekillendirmede önemli bir rol oynar. Mesleki tecrübe, bireylerin iş dünyasındaki pratik bilgilerini artırarak, onları girişimcilik sürecinde karşılaşılabilecekleri zorluklara daha hazırlıklı hale getirir. Eğitim düzeyi, girişimcilerin analitik düşünme, problem çözme ve stratejik planlama gibi yeteneklerini geliştirerek, iş fikirlerini daha etkili bir şekilde uygulamalarına yardımcı olur. Girişimcilik imajı ve kariyer tercihleri, bireylerin girişimci olmaya yönelik motivasyonlarını etkilerken, kişisel değerler, girişimciliğin etik ve sosyal boyutlarına yönelik tutumlarını belirler (Börü 2006).

Planlanmış Davranış Teorisi (PDT), bireylerin davranışlarını belirli bir niyet temelinde açıklar. Bu teoriye göre, bir bireyin belirli bir davranışı gerçekleştirme niyeti, o davranışın gerçekleştirilme olasılığının en iyi göstergesidir. Girişimcilik bağlamında, bu, bir bireyin girişimci olma niyetinin, girişimcilik eğilimini ve sonuçta girişimcilik

faaliyetine girişme olasılığını önemli ölçüde etkilediği anlamına gelir. Bireylerin girişimcilik niyeti, algıladıkları davranışsal kontrol, subjektif normlar ve tutumlar gibi faktörler tarafından etkilenir. Yani bireyler, girişimcilik faaliyetlerine girişip girişmeyeceklerini, kendilerine bu yönde ne kadar yetenekli hissettiklerine, çevrelerinin bu tür faaliyetleri nasıl değerlendirdiğine ve girişimcilik faaliyetlerine karşı kişisel tutumlarına bağlı olarak belirlerler (Bhandari 2006; Börü 2006).

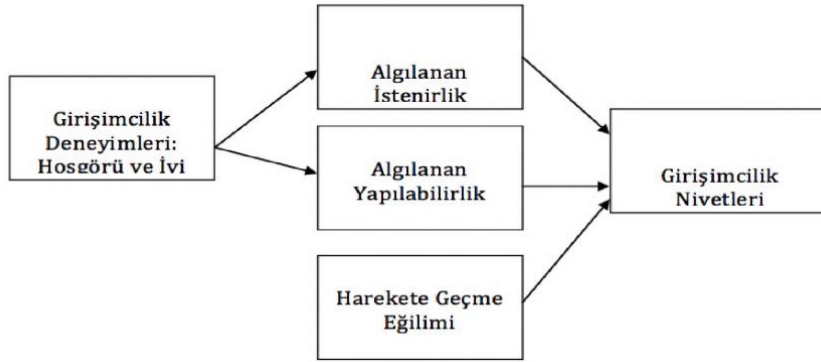
Girişimcilik eğiliminin anlaşılması ve teşvik edilmesi, ekonomik kalkınma ve yenilikçilik için hayati öneme sahiptir. Bu nedenle, eğitim kurumları, hükümetler ve özel sektör, girişimciliği destekleyici politikalar geliştirmeli ve potansiyel girişimcileri cesaretlendirici ortamlar oluşturmalıdır. Bu, girişimcilik eğitimi programlarının sunulması, girişimcilik ekosistemlerinin güçlendirilmesi ve finansal kaynaklara erişimin kolaylaştırılması gibi çeşitli stratejilerle sağlanabilir. Sonuç olarak, girişimcilik eğilimi, bireysel yetenekler, sosyal normlar ve dışsal faktörlerin birleşimiyle şekillenir ve bireylerin bu eğilimi gerçekleştirmeleri, çevresel destek ve kendi içsel motivasyonlarına bağlıdır. Girişimciliğin teşvik edilmesi, toplumun yenilikçilik ve ekonomik büyüme potansiyelini artırarak, daha dinamik ve rekabetçi bir iş dünyası yaratılmasına olanak tanır (Coduras vd. 2008; Krueger 2017).

Şekil 1. Ajzen'in planlanmış davranış modeli

Guerrero(2008) tarafından ortaya atılan Girişimcilik Faaliyeti Modeli (Entrepreneurial Event Model), girişimci olmaya yönelik ilk modeldir. Bu model, iş kurmanın mümkün olması için gereken faktörler arasındaki etkileşimleri, yani yönetim,

yetenek, beceri, otonomi ve risk unsurlarını ortaya koymuştur. Bu sayede girişimcilik eğiliminin neye bağlı olduğu daha iyi anlaşılmıştır (Guerrero, Rialp, ve Urbano 2008).

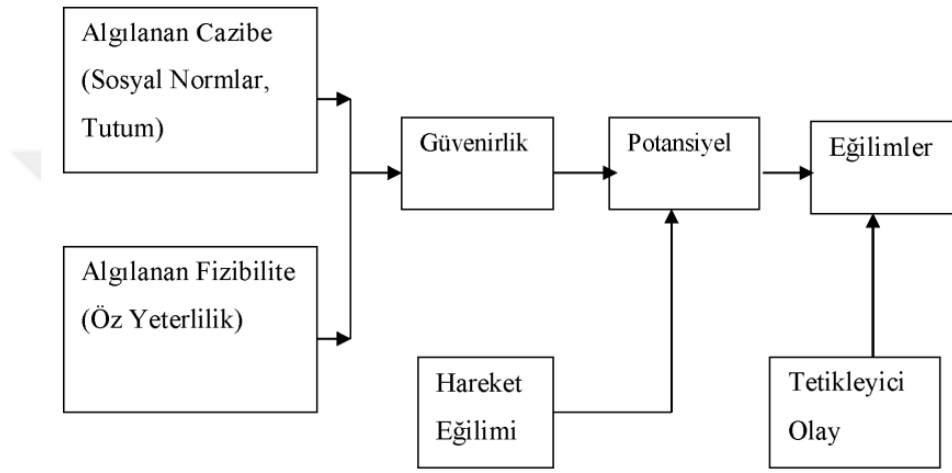
Şekil 2. Shapero'nun girişimsel faaliyet modeli (Mhango 2006)

Coduras'ın (2008) yazısına göre, girişimsel potansiyel modeli Krueger ve Brazel'in önerilerini temel alarak, girişim için gereken arzu, cazibe ve fizibiliteyi birleştirerek kavramsallaştırılmış yapılar sunmaktadır. Bu model, girişimin gerçekleşmesi için önemli olan faktörleri açıklamaktadır. Araştırmaların önerdiği üzere, girişimin başarılı olması için girişimcinin kişisel arzu ve motivasyona sahip olması, iş fırsatının cazip ve karlı olması ve girişimin fizibilitesinin yüksek olması gerekmektedir. Bu üç faktör, girişimsel potansiyel modelinde önemli bir yer tutar (Coduras vd. 2008).

Bu modelde girişimci adaylarının iş fikirlerini değerlendirirken hem kişisel tutkularını hem de işin getirisi ve başarısını göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Bununla birlikte, iş fikrinin gerçekleştirilmesinin fizibilitesi de önemli bir faktördür. Bu, girişimcinin iş fikrini hayata geçirebilecek yeteneklere sahip olması, kaynaklara erişebilmesi ve iş çevresinde girişimciyi destekleyecek bir ağa sahip olması anlamını taşır. Tüm bu faktörler, girişimcinin başarı şansını artırmaktadır. Bir iş fikrinin gerçekleştirilmesi için öncelikle girişimcinin kişisel arzusu ve motivasyonunun yüksek olması gerekmektedir. Çünkü girişimci, işin zorluklarıyla başa çıkabilmek ve sürekli olarak işin gelişimine odaklanabilmek için güçlü bir arzu ve tutkuya ihtiyaç duyar. Bu noktada, iş fikrinin cazip ve karlı olması da önemlidir. Girişimcinin iş fırsatını içtenlikle değerlendirebilmesi ve potansiyel kazancını görebilmesi, iş fikrinin başarılı olması için gereklidir. Ancak yalnızca iş fırsatının cazipliği yetmiyor, girişimcinin de bu fırsatın altından kalkabilecek yeteneklere sahip olması önemlidir (Coduras vd. 2008).

İş fikrinin gerçekleştirilebilirliği de dikkate alınmalıdır. Bu, girişimcinin iş fikrini hayata geçirebilmesi için gerekli kaynaklara sahip olup olmadığına, işin faaliyet göstereceği ortamın avantaj ve dezavantajlarını değerlendirebilme yeteneğine ve

girişimcinin güçlü bir iş ağına sahip olup olmadığına bağlıdır. Bu faktörlerin bir araya gelmesiyle girişimin fizibilitesi artmakta ve girişimcinin başarı şansı yükselmektedir. Bu nedenle, Krueger ve Brazel'in girişimsel potansiyel modeli, girişimin gerçekleştirilmesi için gerekli olan arzu, cazibe ve fizibilite faktörlerini bütünsel bir bakış açısıyla ele almaktadır. Yapılan araştırmalar da bu üç faktörün girişimcinin başarısını etkileyen önemli unsurlar olduğunu göstermektedir. Bu yüzden, girişimci adaylarının bu modeli dikkate alarak iş fikirlerini değerlendirmeleri ve başarılı bir girişimcilik serüveni için doğru adımlar atmaları önemlidir (Coduras vd., 2008).

Şekil 3. Girişimsel potansiyel modeli (Krueger ve Brazeal, 1994)

2.3.1. Girişimcilik Eğilimini Etkileyen Temel Faktörler

2.3.1.1. Cinsiyet

Kadınların girişimcilik konusundaki eğilimleri erkeklere göre önemli ölçüde daha düşük görölmektedir. Araştırmalar, özellikle kadınların toplumun geri planda bırakılmış olduğu ölkelerde, girişimci olma konusunda isteksiz olduklarını ve iş kurma konusunda daha az cesaretli olduklarını göstermiştir (Coulter, 2003). Bu durum, toplumumuzda kadınların çalışma hayatında ne kadar aktif olursa olsun, ev işlerini ve çocuklarını da büyük bir öncelik olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, kadınların girişimci olmaları için desteklenmeleri gerekmektedir. Özellikle kadınların, eşleri, aileleri ve arkadaşlarından aldıkları manevi destek, girişimcilik konusunda daha olumlu adımlar atmalarını sağlayabilir. Örneğin, daha çok kadınlarla ilişkilendirilebilecek giyim, kozmetik, güzellik merkezleri veya hemşirelik eğitimi gibi işyerleri genellikle kadın girişimciler tarafından kurulup yönetilmektedir (Gürol, 2000).

Devletimiz, kadınların girişimcilik konusunda cesaretlendirilmesi için birçok yol sunmaktadır. Düşük faizli krediler, Avrupa Birliği projelerinden alınabilecek hibeler gibi çeşitli destek programları, kadın girişimcilerin iş kurma sürecinde yardımcı olmaktadır. Ancak, toplumun genel eğilimi ve aile içinde kadının rolünün sınırlandırılması, kadınların girişimci olma konusunda hala önemli bir engel teşkil etmektedir. Bu nedenle, kadınlara yönelik girişimcilik konusunda devlet desteklerinin yanı sıra, toplumsal olarak ön yargıların kırılması ve genel eğitim seviyemizin yükseltilmesi de büyük önem taşımaktadır. Kadınların girişimciliğe teşvik edilmesiyle, ülkemizin ekonomisine ve toplumsal gelişimine olumlu bir katkı sağlanabilecektir (Gürol, 2000).

2.3.1.2. Aile

Birçok araştırma, bir kişinin aile yapısı ve doğduğu ailenin girişimcilik düzeyinin, kişinin kendi girişimcilik eğilimini ne kadar etkilediğini incelemiştir. Çoğu çalışma, ailenin eğitim düzeyi, çocuk sayısı ve çocuğun ilk veya son çocuk olması gibi faktörlerin, kişinin girişimcilik düzeyine doğrudan etkisi olduğunu ortaya koymuştur (Dündar ve Veysel, 2007).

Girişimci bir kişinin ailesinde ya da çevresinde girişimcilik gösteren rol modellerin bulunması ve en önemlisi babanın girişimci olması, çocuğun kendi girişimcilik eğilimini olumlu yönde etkilemektedir. Bunun yanı sıra, uzun yıllar devlet memuru veya ücretli işçi olarak çalışan bir kişinin girişimcilikten ziyade istikrarlı ve güvenceli bir iş fırsatına daha fazla yönelmesi veya ailesinin girişimcilik konusunda destek vermemesi normal karşılanabilir. Ailenin ekonomik düzeyinin de kişinin girişimcilik eğilimine büyük bir etkisi olduğu bilinmektedir. Ekonomik durumu iyi olan aileler, çocuklarına iş kurmayı vaat ederek onları ücretli çalışmaktan daha çok teşvik etmektedir. Türkiye'de yapılan çalışmalarda da girişimcilerin babalarının genellikle girişimci, tüccar veya esnaf olduğu görülmüştür (Dündar ve Veysel, 2007).

2.3.1.3. Eğitim Düzeyi

Günümüzde bilim ve teknolojiadaki hızlı ilerleme, toplumların yapısını dönüştürmeye devam etmektedir. Bu değişim sürecinde girişimciliğin ekonomik değeri ve toplumdaki önemi de artmıştır. Bireylerin ve kişisel özelliklerin girişimciliği desteklemesiyle birlikte, entelektüel üretkenlik yeteneği giderek daha büyük bir önem kazanmaktadır (Arslan, 2002; Keleş vd., 2012).

Çok sayıda gelişmiş ülkede, yüksek öğrenim görmüş gençlerin girişimci olarak yetiştirilmesi teşvik edilmektedir. Bu gençlerin eğitilmiş olmaları, onlara girişimcilik

konusunda avantajlar sağlamaktadır (Arslan, 2002). Eğitim gören bireyler, aldıkları eğitim sayesinde kurdukları işleri daha iyi bir seviyeye taşıyabilirler. Örneğin, girişimci bir ailenin çocuğu olan gençler, okuma imkanı olmasa bile, ailelerinin işlerini büyütmelerine yardımcı olmak isteyen ve genç yaşta iş hayatına atılmak için okula gitmek isteyen çocuklarını okutmaya önem vermektedirler. Gençler de bu tutkularını takip ederek, aile işlerinin başına geçip büyütme için çalışmalar yürütmektedirler. Eğitimin geniş bir yelpazede önemli olduğu gibi girişimciliğe eğilimli ve kişilik özellikleriyle uyumlu bireylerin, alanlarında aldıkları eğitimlerle iş hayatında büyüme ve kurumsallaşma şansları artmaktadır (Arslan, 2002; Keleş vd., 2012).

2.3.1.4. Girişimcilik Tecrübesi

Girişimci olarak, işletme sahibi olmak için bazı önemli özelliklere sahip olman gerekmektedir. Bunlar arasında cesaret, risk alma, motivasyon ve karar verme yeteneği bulunmaktadır. İş yapılacak alanlarda girişimde bulunacak kişilerin uzmanlık sahibi olmaları çok önemlidir. Bazı alanlarda uzmanlık, işletme kurma sürecinde oldukça kritik bir rol oynamaktadır. Girişimci kişilerin pazar koşullarını iyi bir şekilde incelemeleri, iş süreçlerini bilme kabiliyetlerinin olması ve tecrübelerini geliştirmeleri, işletmelerini başlatırken büyük bir fayda sağlayacaktır (Dündar ve Veysel, 2007).

Girişimcilik deneyimine sahip olan kişiler, resmi işlemlerin nasıl yapılacağı konusunda daha fazla bilgiye sahip olacaklardır. Ayrıca teorik bilgiye sahip olmayan girişimci adaylarına göre, pratik konularda daha başarılı olacaklardır. İş hayatında karşılaştıkları zorluklar, kişilere teori ile öğrenilemeyecek büyük bir bilgi birikimi sağlamıştır. Halk arasında sıkça söylenen bir deyişte olduğu gibi, "çekirdekten yetişme" girişimciler birçok durumda avantajlıdır. Bu konuda ünlü girişimci Sakıp Sabancı'nın başarı öyküsü de bunun bir örneği olabilir. girişimciliğin hayat tecrübesi ile öğrenilebilecek önemli bir yönü olduğu açıktır. Bu yüzden, girişimcilikte deneyimli ve tecrübeli kişilerin iş kurma sürecinde daha avantajlı olduğu söylenebilir. Aynı zamanda, iş hayatında karşılaşacakları zorluklarla baş edebilecek yetkinliklere ve bilgi birikimine sahip olmaları doğrudan girişimcilik başarısını etkilemektedir (Dündar ve Veysel, 2007).

2.3.1.5. Girişimciliğe Yönelik Tutum Ve Davranışlar

Girişimcilik konusunda girişimcinin yetiştiği ortam çok önemlidir. Kişinin kendine özgü tutum ve davranışları, çevresi ile olan etkileşimi ve yaşadığı değişimler sonucu ortaya çıkar. Bu etkileşimlerde, kişinin genetik özellikleri, yaşam koşulları ve

tecrübeleri büyük rol oynamaktadır (Kuvan, 2007). Eğer kişi çocukluğunda baskılı bir ortamda büyüdüyse ve sık sık "başarısız olursun", "başaramazsın", "yapamazsın" gibi ifadeler duyduysa, girişimci kişiliğin oluşması engellenmiş sayılabilir. Ancak aile desteği ve kişinin özgüveni yüksekse, girişimci kişilik özelliklerinin gelişmesi için uygun bir ortam oluşur. Ayrıca, ataerkil ailelerin tipik özelliği olan kişiye hak verilmemesi, baskı kurulması, karar verme yetisine sahip olmasına izin verilmemesi ve bağımsızlık hissinin bastırılması gibi davranışlar da girişimci kişiliğin oluşmasını engelleyebilir. Bu gibi durumlarda, kişi kendi kendisini motive etmeli ve girişimcilik yolunda ilerlemeye kararlı olmalıdır. Girişimcilik, ülke ekonomisine katkı sağlayan ve istihdam yaratan bir faaliyet olarak görülmeli ve kişi kendini başarılı hissedeceği işlere yönelmelidir. Kişi, çevresinden aldığı olumlu destek sayesinde, girişimcilikte daha başarılı olabilir. Çünkü girişimci kişi, maddi kazancın yanı sıra manevi tatmine de önem verir (Kuvan, 2007)

Kişinin yetiştirildiği ortamın büyük bir etkisi vardır. Özgün bir kişilik sergilemek için, kişinin çevresiyle olan etkileşimi ve hayatında yaşadığı değişimler büyük önem taşır. Bu değişimler sırasında, kişinin genetik özellikleri, yaşam koşulları ve sahip olduğu deneyimler önemli bir rol oynamaktadır (Kuvan, 2007). Eğer kişi, çocukluğunda sürekli baskı altında büyümüş ve "risksiz bir iş yap", "bütün parayı kaybedersin", "başaramazsın", "çok çalışman gerekir" gibi sözler duymuşsa, girişimci kişiliği gelişmeye bırakılmamış olabilir. Ancak aile desteği ve kişinin özgüveninin yüksek olması durumunda, girişimci kişiliğin gelişmesi için uygun bir ortam oluşur. Ayrıca, ataerkil ailelerin tipik özelliğinin de kişiye haklarının verilmemesi, karar alma sürecine katkı sağlanmaması, bağımsızlık hissinin baskılanması gibi durumlar girişimci kişiliğin oluşmasında engelleyici bir etken olabilir. Bu gibi durumlarda, kişi kendi kendisini motive etmeli ve başarmak için kararlı bir tutum sergilemelidir. Girişimcilik, ülke ekonomisine katkı sağlamak ve istihdam yaratmak gibi önemli bir rolü vardır ve bireysel olarak da manevi tatmin sağlamaktadır (Kuvan, 2007).

Girişimcilik konusunda, kişinin yetiştiği ortamın önemi büyüktür. Kişinin tutum ve davranışları, çevresiyle olan ilişkisi ve hayatındaki değişimlerin etkisiyle ortaya çıkar. Bu etkileşimde, kişinin genetik özellikleri, yaşam koşulları ve tecrübeleri büyük bir öneme sahiptir. Eğer kişi, çocukluğunda baskı altında büyümüş ve sürekli "başarısız olacaksın", "yapamayacaksın", "başaramayacaksın" gibi sözler duymuşsa, girişimci kişilik gelişmekte zorlanabilir. Ancak aile desteği ve kişinin özgüveninin yüksek olması durumunda, girişimci kişiliğin gelişmesi için daha uygun bir ortam oluşur. Ayrıca ataerkil ailelerin tipik özellikleri de kişinin girişimci özelliklerinin gelişmesine engel

olabilir. Bu durumlarda kişi, kendi kendisini motive etmeli ve girişimcilik yolunda kararlı bir tutum sergilemelidir. Girişimcilik, ülke ekonomisine katkı sağlamak ve istihdam yaratma gibi önemli bir rol oynamaktadır ve bireysel olarak da manevi tatmin sağlamaktadır. Bu nedenle girişimci kişilik özelliklerinin oluşmasında kişinin çevresinin desteği büyük bir önem taşımaktadır (Kuvan, 2007).

2.3.1.6. Girişimci Kişilik Özelliği

Girişimci bireyler, kişisel özelliklerinin yanı sıra farklı niteliklere sahip olmalarıyla da öne çıkarlar. Bu nitelikler; kişiliği, iş fırsatlarını öngörme becerisini, girişimcilik isteğini, azimli ve hırslı olmayı, yaratıcılığı ve yeterli motivasyona sahip olmayı içerir. Kişiliğin, başarıma dürtüsü, kontrol alanı, risk alma eğilimi ve cinsiyet gibi önemli değişkenleri bulunur (Kutanis ve Hancı, 2004). Kişilik özellikleri, bireyin hayatındaki rolünü, davranışlarını ve düşünce şeklini belirler. Bu özellikler her birey için farklılık gösterir. Temel boyutlar, insan ilişkilerine uyum, sorumluluk sahibi olma, netlik, duygusal istikrarsızlık ve yumuşak başlılık olarak sıralanabilir. Ayrıca, kişilik özellikleri ile girişimci niteliklerinin karşılaştırılması da şöyle olabilir (Chen ve Lai, 2010).

Tablo 2. Kişilik boyutu ile girişimci özelliklerinin karşılaştırılması (Chen ve Lai, 2010)

Kişilik Tiplemesi	Kişilik Özellikleri	Girişimci Özellikleri
İnsan ilişkilerinde iyi olma	Arkadaşlarla iyi geçinen iyilik yapan verici kişi	A-Tipi davranış, insan ilişkilerine önem verme
Sorumluluk	Öcü, kontrollü	Amaçladığı şeye karşı ilgili olma, sorumlu
Nitelik	İnsanlarla birlikte olmaktan hoşlanan, enerji dolu, pozitif duygulu, eyleme odaklı, hevesli	Gerektiğinde yardım alabilen çalışmaya istekli
Duygusal İstikrarsızlık	Kaygı gibi negatif duygulara karşı eğilimli, kızgın ve depresyonda	Kontrol odaklı, risk alan
Yumuşak Başlılık	Alçak gönüllülük, yardımseverlik	Başkalarına güven

2.3.1.7. Üniversitede Girişimcilik Eğilimleri ve Üniversitenin Katkıları

Üniversite dönemi, gençlerin kariyer yolculuklarında kritik bir dönemeçtir. Bu süreç, öğrencilere sadece akademik bilgi sağlamakla kalmaz, aynı zamanda geleceklerini şekillendirecek önemli beceri ve tutumları kazandırır. Girişimcilik eğitimi, bu becerilerin en önemlileri arasında yer alır. Küresel bir perspektifle bakıldığında, girişimcilik eğitiminin önemi ve uygulaması ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir.

İngiltere, Macaristan ve Amerika gibi ülkelerde, girişimcilik eğitimi çeşitli eğitim seviyelerinde gençlere sunulmaktadır. Bu çeşitlilik, girişimcilik eğitiminin temel bir ihtiyaç olarak kabul edildiğini ve farklı yaş gruplarına uygun olarak entegre edildiğini göstermektedir (Guzmán ve Liñán, 2005; Soylu ve Kepenek, 2008).

Girişimcilik eğitiminin bireyler üzerindeki etkileri, çeşitli araştırmalarla da desteklenmektedir. Soylu ve Kepenek'in (2008) Amerika'da yaptıkları bir çalışma, girişimcilik eğitimi almış kişilerin, almamış olanlara göre daha girişimci olduğunu, kendi işlerinin patronu olmaya daha çok istekli olduğunu, daha yüksek gelir elde ettiğini, sahip oldukları varlıkların daha fazla olduğunu ve çalıştıkları işlerde daha mutlu olduklarını ortaya koymuştur. Bu bulgular, girişimcilik eğitiminin bireylerin ekonomik ve kişisel refahına doğrudan katkı sağladığını göstermektedir (Soylu ve Kepenek, 2008).

Üniversiteler, girişimcilik eğitimi programlarının ana yürütücüleri olarak ön plana çıkmaktadır. Bu programlar, üniversite öğrencilerine girişimcilikle ilgili bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra, girişimcilik kültürünü ve zihniyetini de aşlamaktadır. Girişimcilik eğitimi, öğrencilere yeni fikirler üretme, bu fikirleri iş planlarına dönüştürme ve sonunda bu planları hayata geçirme konusunda rehberlik eder. Üniversitelerin sağladığı teorik bilginin yanı sıra, uygulamalı öğrenme deneyimleri, staj programları ve girişimcilik yarışmaları gibi aktiviteler, öğrencilerin gerçek dünya deneyimleri kazanmalarını sağlayarak girişimcilik becerilerini pekiştirmektedir (Guzmán ve Liñán, 2005).

Girişimcilik eğitiminin ekonomik büyümeye katkısı da göz ardı edilemez. Girişimciler, yenilikçi fikirleri ve işletmeleriyle ekonomiye yeni değerler katmaktadır. Bu yenilikçi girişimler, yeni iş alanları yaratmakta ve istihdamı artırmaktadır. Bu bağlamda, üniversitelerin girişimcilik eğitimi programları, bir ülkenin ekonomik büyümesine doğrudan katkı sağlamaktadır. Guzmán ve Liñán (2005) tarafından yapılan bir araştırma, üniversitede alınan girişimcilik eğitiminin, kişilerin girişimcilik eğilimlerini güçlendirmekle kalmayıp, aynı zamanda başarılı bir girişimci olmaları için gerekli olan davranış normları hakkında bilgi sahibi olmalarına yardımcı olduğunu belirtmektedir. Üniversitelerde sunulan girişimcilik eğitimi programları, öğrencilere sadece girişimcilik becerilerini kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda onları geleceğin başarılı girişimcileri olarak yetiştirmek için gerekli zihniyeti ve tutumu da aşılar. Bu programlar, bireysel gelişim ve ekonomik büyüme arasında köprü görevi görür. Dolayısıyla, girişimcilik eğitiminin gençler arasında yaygınlaştırılması ve desteklenmesi hem bireysel hem de toplumsal refah için önemli bir yatırımdır. Bu yatırım, uzun

vadede sürdürülebilir ekonomik büyüme ve inovasyonun anahtarıdır (Guzmán ve Liñán, 2005).

2.3.1.8. Girişimcilik Eğilimi Üzerine Çalışmalar

Girişimcilik konusunda yapılan birçok çalışma literatürde yer almaktadır. Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından yapılan "Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi" adlı çalışmada ise motivasyonel değerler ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir bağlantı bulunmuştur. Öğrencilerin girişimcilik niyeti ile ilişkili değerler arasında, değişime açıklık (kendini yönetme, zevk alma ve teşvik ediciler) ve kendini geliştirme (başarı hissi, güç ve başarıya ulaşma) ile ilgili olumlu ve güçlü bir bağ tespit edilmiştir (Kılıç vd., 2012).

Öğrenciler, Kafkas ve Kırıkkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde girişimcilik eğilimlerine yönelik yapılan İşcan ve Kaygın'ın (2011) çalışmasında incelendiğinde, belirli özelliklere sahip oldukları görülmüştür. Öncelikle, kendi yeteneklerine güvendikleri, yenilikçi olma eğilimlerinin olduğu ve başarı hırsına sahip oldukları fark edilmiştir. Ayrıca, kontrol yetenekleri ve risk alma eğilimleri de bulunmaktadır. Ancak, öğrencilerin belirsizliklere karşı tolerans gösteremedikleri de ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak, öğrencilerin genel olarak girişimciliğe yatkın oldukları söylenebilir. Yine de, belirsizliklere karşı sabırsızlık ve kontrollü bir tutum sergileme eğilimleri dikkat çekmektedir (İşcan ve Kaygın, 2011).

Aponte, Veiana ve Urbano'nun 2005 yılında Katalonya ve Porto Riko'da gerçekleştirdikleri araştırma, üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin ölçülmesine yöneliktir. Katalonya'dan 837 ve Porto Riko'dan 435 öğrenci üzerinde yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar, girişimcilikle ilgili genel olarak olumlu eğilimlerin var olduğunu göstermektedir. Araştırma sonucuna göre, her iki ülkede de insanların yeni bir iş kurmaya yönelik belirsiz bir eğilime sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak, Katalonya'daki öğrencilerin yeni bir iş yaratmayı düşünme konusunda daha olumlu bir tutum sergilediği görülmüştür. Girişimcilikle ilgili konularda yapılan araştırmalardan bir diğeri ise Porto Riko ve Katalonya'daki üniversite öğrencilerinin eğilimlerini ölçerek farklı sonuçlar elde etmiştir. Bu çalışmada, öğrencilerin potansiyel olarak bir şirket kurma konusundaki eğilimleri incelenmiştir. Katalonya'daki öğrencilerin çoğunluğunun bu fikre belirsizlikle yaklaştığı tespit edilirken, Porto Riko'daki öğrencilerin bir şirket kurmayı düşünüp düşünmedikleri sorusuna olumlu bir yanıt verme oranının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Her iki ülkenin gençlerinin de girişimcilikle ilgili olumlu eğilimlere sahip olduğu belirtilmiştir. Bu iki araştırma da

Porto Riko ve Katalonya'daki üniversite öğrencilerinin girişimcilik konusunda olumlu düşüncelere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ancak, her iki ülke arasında farklılıklar da gözlemlenmiştir. Katalonya'daki gençlerin yeni bir iş kurmaya yönelik daha belirsiz bir tutuma sahip oldukları, Porto Riko'daki gençlerin ise girişimcilik konusunda daha cesaretli ve olumlu bir tutum sergiledikleri anlaşılmıştır. Bu konuda daha detaylı araştırmaların yapılması, farklılıkların nedenlerinin ve girişimci ruhun oluşmasında etkili olan faktörlerin tespit edilmesi açısından önemli olabilir (Veciana vd., 2005).

Patır ve Karahan (2010) tarafından yürütülen araştırma, girişimcilik eğitimi ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik profillerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Bu kapsamda, üniversite öğrencilerine uygulanan anket sonuçlarına göre, girişimcilik altyapısının yeterli düzeyde olduğu ve girişimcilik eğitimi almış öğrencilerin kendi iş yerlerini kurmaya daha yatkın oldukları tespit edilmiştir. Ancak, girişimci olmayı arzulayan ancak sermaye eksikliği nedeniyle girişimde bulunmayı düşünmeyen öğrencilerin sayısının yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Önemli bir husus olarak, mühendislik fakültelerinin girişimcilik konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığına dikkat çekilmiştir (Patır ve Karahan, 2010).

Karabulut (2009) girişimcilik özellikleri ve eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla özel bir üniversitede eğitim gören 164 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmada, öğrencilerin girişimci eğilimlerinin yanı sıra, mezun olduktan sonra iş kurmaktan ziyade özel sektörde çalışmayı tercih etmelerinin nedenleri incelenmiştir. Hmieleski ve Corbett (2006) tarafından geliştirilen anket formu kullanılarak veriler toplanmış ve çalışmada frekans tabloları ve ki-kare analizleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, öğrencilerin girişimcilik eğitimi alsalar dahi kendi işlerini kurmak yerine özel sektörde çalışmayı tercih etmelerinin arkasında yatan nedenler arasında, sermaye bulma zorluğu, az kar elde etme endişesi ve statü kaygısı olduğunu göstermiştir (Karabulut, 2015).

Korkmaz (2012), kariyerlerinde girişimcilik eğilimine sahip olan Bülent Ecevit Üniversitesi işletme bölümü öğrencilerinin demografik ve psikolojik faktörlerini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma gerçekleştirmiştir. 297 öğrenci ile başarılı bir şekilde tamamlanan anketler, girişimcilik eğilimlerini etkileyen aile ve kişisel faktörlerin arasında doğru bir ilişki olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin %69,6'sı, ailelerinde işletmeci bulunmadığını belirtmiştir. Bu sonuçlar, bireylerin girişimcilik potansiyelinin yetiştirme tarzı ve kişisel özellikleriyle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir (Korkmaz, 2012).

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, Akman ve Bektaş (2015) tarafından gerçekleştirilen bir araştırma, İstanbul Üniversitesi'nde

kayıtlı 883 öğrenciye yüz yüze anket yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin %65'inin ailelerinin girişimci olmadığı ancak genel olarak risk almaya ve yeniliklere açık oldukları tespit edilmiştir. Araştırmada, üniversite öğrencilerine kampüs odaklı girişimcilik eğitiminin uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Bununla birlikte, Akman ve Bektaş (2015) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları, üniversite öğrencilerinin girişimcilik konusundaki potansiyellerini göz önünde bulundurarak ders müfredatlarının da bu yönde düzenlenmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Ulutürk Akman ve Bektaş, 2015).

Özden ve diğerleri (2008) tarafından yapılan araştırmada, Türkiye ve Kırgızistan üniversitelerinde son sınıf öğrencisi olan gençlerin girişimcilik kavramına, girişimcilik niyetlerine, girişimci olup olmama tercihlerinin altında yatan faktörlere ilişkin bakış açıları incelenmiştir. Bu amaçla, 2007-2008 bahar döneminde Erzurum Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine anket uygulanmış ve bu veriler istatistiksel analiz ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırmada, öncelikle öğrencilerin demografik özellikleri incelenmiştir. Bu kapsamda, baba veya ailede girişimci olmanın, gençlerin girişimcilik üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Ancak genel olarak, her iki fakültede de öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin beklentilere göre düşük olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, her iki üniversitenin de ilk döneminden itibaren öğrencilerin girişimcilik konusunda motive edilmesi, yönlendirilmesi ve daha fazla teorik ve uygulamalı eğitim alması önerilmiştir (Özden vd., 2008).

Doğaner ve Altunoğlu (2010), Adnan Menderes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü öğrencilerinden oluşan 229 kişi üzerinde yapılan bir araştırmada, girişimciliğe olan eğilimin, deneyim, eğitim, cinsiyet ve kişisel özelliklerle doğru orantılı olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, erkek öğrencilerin, kadın öğrencilere göre girişimciliğe daha meyilli olduğu görülmüştür. Ayrıca, kişilik özelliklerinin de girişimcilik eğilimiyle yaratıcılık ve başarı hissi arasında olumlu bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Özetle, araştırma sonuçları, erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha fazla girişimcilik eğilimine sahip olduğunu göstermektedir (Doğaner ve Altunoğlu, 2010).

Dündar ve Kahraman (2007), AFKU'nun İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Veteriner Fakültesi son sınıf öğrencilerinden 559 kişiyle başarılı bir anket çalışması yürütmüştür. Sonuçlar, ileride mezun olduktan sonra girişimcilik düşüncesi olan öğrencilerin, diğerlerine kıyasla daha

yüksek bir girişimcilik özelliklerine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, öğrencilerin girişimcilik eğilimleri üzerinde cinsiyetin bir etkisinin olup olmadığı da araştırılmış ve erkek ve kadın öğrenciler arasında önemli bir fark olmadığı tespit edilmiştir (Dündar ve Veysel, 2007).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi ve Amacı

Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışma Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini ve bu düzeylerin motivasyonları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Şubat-Mayıs 2024 tarihleri arasında Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde aktif eğitim gören öğrenciler (n=240 kişi) oluşturmuştur. Herhangi bir örneklem yöntemi kullanılmadan evrenin tamamına ulaşılmıştır.

3.3. Ölçme Araçları

Araştırmanın verileri; araştırmacı ve danışman tarafından literatür incelenerek oluşturulan bilgilendirilmiş onam formu, öğrencilerin Sosyo-demografik özelliklerine, girişimcilik düzeyleri ve motivasyon düzeylerini ölçmeye yönelik kapsamlı bir anket aracılığıyla öğrencilerin direkt gözlem altında uygulanmasıyla toplanmıştır.

3.3.1. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği

Ölçek, Yılmaz ve Sümbül tarafından 2009 yılında öğrencilerin girişimci özelliklerini saptamak amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin madde sayısı 36 olup Likert tipinde “(5) Çok sık”tan “(1) Hiçbir zaman”a uzanan 5’li aralıklı ölçek formunda düzenlenmiştir. Öğrencilerin puanlarının değerlendirilmesinde; 36-64 puan aralığı: Çok düşük Girişimcilik, 65-92 puan aralığı: Düşük Girişimcilik, 93-123 puan aralığı: Orta düzeyde Girişimcilik 124-151 puan aralığı: Yüksek Girişimcilik ve 152-180 puan aralığı: Çok yüksek Girişimcilik olarak yorumlanmıştır. Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,90 olarak bulunmuştur (Yılmaz, Sümbül, 2009). Bu çalışmada Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Cronbach’s Alpha kat sayısı 0.975 olarak hesaplanmıştır.

3.3.2. Motivasyon Ölçeği

Ölçek, Özerbaş (2003) tarafından geliştirilmiştir. Motivasyon ölçeği, bireylerin öğrenmeye ilişkin güdülenmelerini ortaya çıkarmaktadır. Ölçeğin bütünü 15 olumlu, 15

olumsuz olmak 30 ifadeden oluşmaktadır. Motivasyon Ölçeğinde yer alan her bir madde beşli likert (1. Hiçbir Zaman, 2. Nadiren, 3. Bazen, 4. Sık sık, 5. Çok sık) ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin tamamı için en düşük puan 76, en yüksek puan 380'dir. Motivasyon ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alpha katsayısı değeri 0.88 olarak bulunmuştur (Özerbaş, 2003). Bu çalışmada Motivasyon Ölçeği Cronbach's Alpha kat sayısı 0.868 olarak bulunmuştur.

3.4. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın yapılabilmesi için Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 21/02/2024 tarih ve 2024/2 sayılı toplantı ile E-95674917-108.99-229799 sayılı Etik Kurul Onayı alınmıştır.

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 27.0 paket programı kullanılmıştır. Kategorik ölçümler sayı ve yüzde olarak, sayısal ölçümlerse ortalama ve standart sapma, minimum-maksimum, ortanca ve 25-75 percentil olarak özetlenmiştir. Ölçeklerin normal dağılıma uygunluğu "Kolmogorov-Smirnov" ve "Shapiro-Wilk" testleri, Skewness ve Kurtosis değerleri ile belirlenmiştir. Verilerin Skewness ve Kurtosis değerlerinin -2 ve +2 arasında olması durumunda normal dağılım varsayımlarının sağlandığı varsayılarak analize devam edildi.

Normal dağılım gösteren veriler, parametrik testlerden iki grubun ortalamasını karşılaştırmak için iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi (Student t test) ve ikiden fazla grup ortalaması için tek yönlü varyans analizi (One way ANOVA) kullanılarak değerlendirilmiştir. Hangi değişkenler arasında anlamlı farklılığın olduğunu belirlemek için Tukey testi uygulanmıştır. Sürekli değişkenler pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Normal dağılım göstermeyen verilerin değerlendirilmesinde iki grubun ortalamasını karşılaştırmak için Mann Whitney U test ve üç veya daha fazla sayıda grubun ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlılığını test etmek amacıyla Kruskal Wallis-H kullanılmıştır. Hangi değişkenler arasında anlamlı farklılığın olduğunu belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Tüm testlerde istatistiksel önem düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

4. BULGULAR

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %72.5'inin kadın olup yaş ortalamaları 21.23 ± 1.75 (Min: 18, Max: 25)'tir.

Tablo 3. Öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımları (n=200)

Tanımlayıcı Özellikler	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	145	72.5
Erkek	55	27.5
Sınıf düzeyi		
1. Sınıf	49	24.5
2. Sınıf	58	29.0
3. Sınıf	8	4.0
4. Sınıf	85	42.5
Bölümü isteyerek seçme durumu		
Evet	143	71.5
Hayır	57	28.5
Kardeş sayısı (ort$\pm$SS)	3.90 $\pm$ 2.02 (min.1-max.13)	
Yaş (ort$\pm$SS)	21.23 $\pm$ 1.75 (min.18-max.25)	

Sınıf düzeyine ilişkin veriler incelendiğinde, öğrencilerin %24.5'inin birinci sınıfta, %29.0'unun ikinci sınıfta, %4.0'ının üçüncü sınıfta ve %42.5'inin dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Bu durum, özellikle dördüncü sınıf öğrencilerinin araştırmada en büyük grubu oluşturduğunu, üçüncü sınıf öğrencilerinin ise en az temsil edilen grup olduğunu ortaya koymaktadır.

Bölüm seçimine yönelik verilere göre; öğrencilerin %71.5'i öğrenim gördükleri bölümü isteyerek seçmişken, %28.5'i bu seçimi isteyerek yapmamıştır. Bu bulgu, öğrencilerin büyük bir kısmının eğitim gördükleri bölüme ilgi duyduğunu ve bilinçli bir tercih yaptığını düşündürmektedir. Yaş ve kardeş sayısı verilerine bakıldığında, öğrencilerin yaş ortalaması 21.23 ± 1.75 olup, en genç öğrencinin 18, en yaşlı öğrencinin ise 25 yaşında olduğu görülmektedir. Bu yaş aralığı, üniversite öğrencilerinin tipik yaş aralığına uygundur. Kardeş sayısı ortalaması ise 3.90 ± 2.02 olarak belirlenmiş olup, öğrenciler arasında en az kardeş sayısı 1, en fazla kardeş sayısı ise 13'tür. Bu veri, geniş aile yapısına sahip öğrencilerin de bulunduğunu göstermektedir.

Kadın öğrencilerin çoğunlukta olması ve dördüncü sınıf öğrencilerinin en büyük grubu oluşturması dikkat çekicidir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun bölümlerini isteyerek seçmiş olmaları, eğitim tercihleri konusunda yüksek motivasyona sahip

olduklarını düşündürmektedir. Yaş ve kardeş sayısı verileri ise, öğrencilerin aile yapıları ve sosyal çevreleri hakkında ek bilgi sağlamaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin ailelerinin bazı sosyo-demografik özelliklerinin Dağılımı (n=200)

Ailelerinin Bazı Sosyo-Demografik Özellikleri	Sayı	%
Annenin eğitim durumu		
Okur yazar	30	15
İlkokul	93	46.5
Ortaokul	48	24
Lise ve üzeri	29	14.5
Annenin çalıştığı alan		
Ev hanımı	176	88
Kamu sektörü	5	2.5
Özel sektör	10	5
Kendi işi	9	4.5
Babanın eğitim durumu		
Okur yazar	11	5.5
İlkokul	69	34.5
Ortaokul	50	25
Lise	52	25
Üniversite	18	9
Babanın çalıştığı alan		
Çalışmıyor	50	25
Kamu sektörü	38	19
Özel sektör	47	23.5
Kendi işi	65	32.5
Ailenizin gelir seviyesi		
10.000 TL den az	34	17
10.000 - 20.000 TL arası	80	40
20.000 - 30.000 TL arası	42	21
30.000 - 40.000 TL arası	25	12.5
40.000 TL ve üzeri	19	9.5

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumu incelendiğinde; annelerin %46.5'inin ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Okur yazar olan anneler %15, ortaokul mezunu olanlar %24 ve lise ve üzeri mezun olanlar ise %14.5 oranındadır. Ayrıca, öğrencilerin annelerinin %88'inin ev hanımı olduğu, %2.5'inin kamu sektöründe, %5'inin özel sektörde ve %4.5'inin kendi işinde çalıştığı belirlenmiştir. Babanın eğitim durumu incelendiğinde, babaların %34.5'inin ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Okur yazar olan babalar %5.5, ortaokul mezunu olanlar %25, lise mezunu olanlar %25 ve üniversite mezunu olanlar %9 oranındadır. Babanın çalıştığı alanlar ise %25'i çalışmıyor, %19'u kamu sektöründe, %23.5'i özel sektörde ve %32.5'i kendi işinde çalışmaktadır.

Ailelerin gelir seviyelerine bakıldığında, öğrencilerin %40'ının ailesinin gelir seviyesinin 10.000 - 20.000 TL arasında olduğu belirlenmiştir. Ailelerin %17'sinin gelir

seviyesi 10.000 TL'den az, %21'inin 20.000 - 30.000 TL arasında, %12.5'inin 30.000 - 40.000 TL arasında ve %9.5'inin 40.000 TL ve üzerinde olduğu görülmüştür.

Annelerin büyük bir çoğunluğunun ilkokul mezunu ve ev hanımı olduğu dikkat çekmektedir. Babaların ise genellikle ilkokul mezunu olduğu ve kendi işinde çalıştığı görülmektedir. Ailelerin gelir seviyeleri genellikle 10.000-20.000 TL aralığında yoğunlaşmaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon ile ilgili ders alma ve ders almayı isteme durumunun dağılımı (n=200)

Öğrencilerin Girişimcilik ve Motivasyon İle İlgili Ders Alma ve Ders Almayı İsteme Durumu	Sayı	%
Girişimcilik dersi alma durumu		
Evet	19	9.5
Hayır	181	90.5
Girişimcilik dersini almayı isteme durumu		
Evet	142	71
Hayır	58	29
Motivasyon dersi alma durumu		
Evet	27	13.5
Hayır	173	86.5
Motivasyon dersini almayı isteme durumu		
Evet	143	71.5
Hayır	57	28.5

Girişimcilik dersi alma durumuna bakıldığında, öğrencilerin %90.5'inin bu dersi almadığı, sadece %9.5'inin girişimcilik dersi aldığı görülmektedir. Ancak, öğrencilerin %71'i girişimcilik dersini almayı istemektedir. Bu, öğrencilerin girişimcilik konusunda öğrenmeye ve kendilerini geliştirmeye istekli olduklarını göstermektedir. Motivasyon dersi alma durumuna bakıldığında, öğrencilerin %86.5'inin bu dersi almadığı, %13.5'inin ise motivasyon dersi aldığı belirlenmiştir. Buna rağmen, öğrencilerin %71.5'i motivasyon dersini almayı istemektedir. Bu da öğrencilerin motivasyon konusundaki eğitimlere ilgi duyduğunu ve bu alanda kendilerini geliştirme ihtiyacı hissettiklerini ortaya koymaktadır. öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon derslerine olan ilgilerini ve bu dersleri alma isteklerini göstermektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bu dersleri almamış olmasına rağmen, her iki ders için de yüksek bir talep ve ilgi bulunmaktadır. Bu durum, eğitim kurumlarının girişimcilik ve motivasyon konularında daha fazla ders ve kaynak sağlamalarının gerekliliğini işaret etmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puan ortalamalarının dağılımı (n=200)

	Ort.±SS	Minimum	Maximum
Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği	132.38±26.05	36	180
Motivasyon Ölçeği	89.36±15.51	30	150

Ort.: Ortalama, SS: Standart Sapma

Katılımcıların Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 132.38±26.05 olarak belirlenmiştir. Bu puanlar, minimum 36 ve maksimum 180 arasında değişmektedir. Bu, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir.

Motivasyon Ölçeği puanlarına bakıldığında; katılımcıların ortalama puanı 89.36±15.51 olarak bulunmuştur. Bu puanlar, minimum 30 ve maksimum 150 arasında değişmektedir. Bu durum, öğrencilerin motivasyon düzeylerinde de geniş bir dağılım olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların girişimcilik ve motivasyon düzeylerini niceliksel olarak değerlendirmemize olanak tanımaktadır. Girişimcilik Ölçeği puanlarının ortalama değeri, öğrencilerin girişimcilik yetenekleri ve eğilimlerinin ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, Motivasyon Ölçeği puanlarının ortalama değeri de öğrencilerin genel olarak motive olduklarını işaret etmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon konularındaki potansiyellerini ve ihtiyaçlarını daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Tablo 7. Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklerine göre Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanlarının dağılımı (n=200)

	Girişimcilik Ölçeği	Motivasyon Ölçeği
	Ort. ± SS	Ort. ± SS
Cinsiyet		
Erkek	132.41±25.60	88.93±15.25
Kadın	132.29±27.44	90.50±16.26
İstatistik	t=0.300; p=0.976	t=-0.641; p=0.522
Sınıf düzeyi		
1. Sınıf	131.28±26.76	87.75±14.19
2. Sınıf	131.18±22.83	88.43±13.00
3. Sınıf	125.62±39.48	98.12±20.30
4. Sınıf	134.45±26.53	90.10±17.20
İstatistik	F=0.425; p=0.735	F=1.164; p=0.325
Bölümü isteyerek seçme durumu		
Evet	134.88±26.38	90.14±16.17
Hayır	126.08±24.27	87.40±13.64
İstatistik	t=2.177; p=0.031	t=1.130; p=0.260

Ort.: Ortalama, SS: Standart Sapma, t: student t test, F: One way ANOVA

Öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi ile Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Erkek öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 132.41 ± 25.60 , kadın öğrencilerin ise 132.29 ± 27.44 olarak bulunmuştur. Motivasyon Ölçeği puan ortalamaları ise erkek öğrencilerde 88.93 ± 15.25 , kadın öğrencilerde 90.50 ± 16.26 olarak belirlenmiştir. Cinsiyet açısından her iki ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir (Girişimcilik: $t=0.300$; $p=0.976$, Motivasyon: $t=-0.641$; $p=0.522$).

Sınıf düzeyine göre Girişimcilik Ölçeği puan ortalamaları; birinci sınıf öğrencilerinde 131.28 ± 26.76 , ikinci sınıf öğrencilerinde 131.18 ± 22.83 , üçüncü sınıf öğrencilerinde 125.62 ± 39.48 ve dördüncü sınıf öğrencilerinde 134.45 ± 26.53 olarak belirlenmiştir. Motivasyon Ölçeği puan ortalamaları ise birinci sınıf öğrencilerinde 87.75 ± 14.19 , ikinci sınıf öğrencilerinde 88.43 ± 13.00 , üçüncü sınıf öğrencilerinde 98.12 ± 20.30 ve dördüncü sınıf öğrencilerinde 90.10 ± 17.20 olarak bulunmuştur. Sınıf düzeyi açısından her iki ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir (Girişimcilik: $F=0.425$; $p=0.735$, Motivasyon: $F=1.164$; $p=0.325$).

Bölümü isteyerek seçme durumu ile Girişimcilik ve Motivasyon Ölçeği puanları karşılaştırıldığında, bölümünü isteyerek seçen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puanlarının (134.88 ± 26.38) bölümünü istemeyerek seçen öğrencilere (126.08 ± 24.27) göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($t=2.177$; $p=0.031$).

Ancak, Motivasyon Ölçeği puanları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t=1.130$; $p=0.260$). Öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre girişimcilik ve motivasyon puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı, ancak bölümünü isteyerek seçen öğrencilerin girişimcilik puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu, öğrencilerin ilgi duydukları ve isteyerek seçtikleri bölümlerde daha yüksek girişimcilik eğilimleri gösterdiklerini düşündürmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin ailelerinin bazı sosyo-demografik özelliklerinin göre girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puanlarının dağılımı (n=200)

Öğrencilerin Ailelerinin Bazı Sosyo-demografik Özellikleri	Girişimcilik Ölçeği	Motivasyon Ölçeği
	Ort. ± SS SS	Ort. ± SS SS
Annenin eğitim durumu		
Okur yazar	131.36±25.74	92.30±12.34
İlkokul	133.16±27.66	89.04±14.08
Ortaokul	133.18±23.46	87.72±17.88
Lise ve üzeri	129.58±26.19	90.06±18.67
İstatistik	F=0.167; p=0.918	F=0.565; p=0.638
Babanın eğitim durumu		
Okur yazar	125.27±29.47	90.36±12.36
İlkokul	134.34±25.88	90.26±15.54
Ortaokul	137.72±24.14	90.00±13.71
Lise	128.96±29.06	88.65±18.79
Üniversite	124.22±17.32	85.61±11.70
İstatistik	F=1.509; p=0.201	F=0.376; p=0.826
Babanın çalıştığı alan		
Çalışmıyor	132.70±22.94	89.10±16.28
Kamu sektörü	128.05±27.62	86.05±11.42
Özel sektör	136.70±27.48	91.25±14.59
Kendi işi	131.53±26.40	90.15±17.51
İstatistik	F=0.803; p=0.493	F=0.878; p=0.453
Ailenin gelir seviyesi		
10.000 TL den az	128.35±27.69	91.02±19.48
10.000 - 20.000 TL arası	136.62±23.63	91.45±13.06
20.000 - 30.000 TL arası	129.30±27.85	87.26±16.31
30.000 - 40.000 TL arası	126.24±27.36	84.68±17.95
40.000 TL ve üzeri	136.57±25.94	88.42±10.65
İstatistik	F=1.360; p=0.249	F=1.246; p=0.293
	Ortanca (25-75 percentil)	Ortanca (25-75 percentil)
Annenin çalıştığı alan		
Ev hanımı	135.00 (122.00-147.00)	90.00 (81.25-98.00)
Kamu sektörü	127.00 (108.50-173.00)	94.00 (81.50-99.50)
Özel sektör	134.00 (127.75-140.50)	89.00 (71.75-99.75)
Kendi işi	141.00 (118.00-153.00)	92.00 (65.50-97.50)
İstatistik	$\chi^2=0.520$; p=0.914	$\chi^2=0.776$; p=0.855

Ort.: Ortalama, SS: Standart Sapma, F: One way ANOVA, χ^2 :Kruskal-Wallis H

Annenin eğitim durumu incelendiğinde, okur yazar annelerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 131.36±25.74, ilkokul mezunu annelerin 133.16±27.66, ortaokul mezunu annelerin 133.18±23.46 ve lise ve üzeri mezunu annelerin 129.58±26.19 olarak belirlenmiştir. Motivasyon Ölçeği puanları ise sırasıyla 92.30±12.34, 89.04±14.08, 87.72±17.88 ve 90.06±18.67 olarak bulunmuştur. Annenin eğitim durumu ile her iki ölçek puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Girişimcilik: F=0.167; p=0.918, Motivasyon: F=0.565; p=0.638).

Babanın eğitim durumu incelendiğinde, okur yazar babaların Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 125.27±29.47, ilkokul mezunu babaların 134.34±25.88, ortaokul mezunu babaların 137.72±24.14, lise mezunu babaların 128.96±29.06 ve üniversite mezunu babaların 124.22±17.32 olarak belirlenmiştir.

Motivasyon Ölçeği puanları ise sırasıyla 90.36 ± 12.36 , 90.26 ± 15.54 , 90.00 ± 13.71 , 88.65 ± 18.79 ve 85.61 ± 11.70 olarak bulunmuştur. Babanın eğitim durumu ile her iki ölçek puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Girişimcilik: $F=1.509$; $p=0.201$, Motivasyon: $F=0.376$; $p=0.826$).

Babanın çalıştığı alan incelendiğinde, babası çalışmayan öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 132.70 ± 22.94 , kamu sektöründe çalışanların 128.05 ± 27.62 , özel sektörde çalışanların 136.70 ± 27.48 ve kendi işinde çalışanların 131.53 ± 26.40 olarak belirlenmiştir. Motivasyon Ölçeği puanları ise sırasıyla 89.10 ± 16.28 , 86.05 ± 11.42 , 91.25 ± 14.59 ve 90.15 ± 17.51 olarak bulunmuştur. Babanın çalıştığı alan ile her iki ölçek puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Girişimcilik: $F=0.803$; $p=0.493$, Motivasyon: $F=0.878$; $p=0.453$).

Ailenin gelir seviyesi incelendiğinde, gelir seviyesi 10.000 TL'den az olan ailelerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 128.35 ± 27.69 , 10.000 - 20.000 TL arası olanların 136.62 ± 23.63 , 20.000 - 30.000 TL arası olanların 129.30 ± 27.85 , 30.000 - 40.000 TL arası olanların 126.24 ± 27.36 ve 40.000 TL ve üzeri olanların 136.57 ± 25.94 olarak belirlenmiştir.

Motivasyon Ölçeği puanları ise sırasıyla 91.02 ± 19.48 , 91.45 ± 13.06 , 87.26 ± 16.31 , 84.68 ± 17.95 ve 88.42 ± 10.65 olarak bulunmuştur. Ailenin gelir seviyesi ile her iki ölçek puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Girişimcilik: $F=1.360$; $p=0.249$, Motivasyon: $F=1.246$; $p=0.293$).

Annenin çalıştığı alan incelendiğinde, ev hanımı olan annelerin çocuklarının Girişimcilik Ölçeği puan ortanca değeri 135.00 (122.00-147.00), kamu sektöründe çalışanların 127.00 (108.50-173.00), özel sektörde çalışanların 134.00 (127.75-140.50) ve kendi işinde çalışanların 141.00 (118.00-153.00) olarak belirlenmiştir. Motivasyon Ölçeği puan ortanca değerleri ise sırasıyla 90.00 (81.25-98.00), 94.00 (81.50-99.50), 89.00 (71.75-99.75) ve 92.00 (65.50-97.50) olarak bulunmuştur. Annenin çalıştığı alan ile her iki ölçek puanı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Girişimcilik: $\chi^2=0.520$; $p=0.914$, Motivasyon: $\chi^2=0.776$; $p=0.855$).

Tablo 9. Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon ile ilgili ders alma ve ders almayı isteme durumuna göre girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puanlarının dağılımı (n=200)

Öğrencilerin Girişimcilik ve Motivasyon İle İlgili Ders Alma Ve Ders Almayı İsteme Durumu	Girişimcilik Ölçeği	Motivasyon Ölçeği
	Ort. ± SS	Ort. ± SS
Girişimcilik dersini almayı isteme durumu		
Evet	134.72±22.90	90.72±14.84
Hayır	126.63±32.01	86.03±16.70
İstatistik	t=2.007; p=0.046	t=1.954; p=0.050
Motivasyon dersini almayı isteme durumu		
Evet	134.23±23.09	90.88±14.49
Hayır	127.71±32.05	85.54±17.36
İstatistik	t=1.604; p=0.110	t=2.221; p=0.028
	Ortanca (25-75 percentil)	Ortanca (25-75 percentil)
Girişimcilik dersi alma durumu		
Evet	132.00 (121.00-158.00)	96.00 (87.00-103.00)
Hayır	135.00 (122.00-147.00)	90.00 (81.00-98.00)
İstatistik	U=1652.00; p=0.778	U=1302.50; p=0.082
Motivasyon dersini alma durumu		
Evet	140.00 (125.00-160.00)	93.00 (86.00-104.00)
Hayır	135.00 (121.00-147)	90.00 (80.50-98.00)
İstatistik	U=1964.50; p=0.185	U=1910.50; p=0.128

Ort.: Ortalama, SS: Standart Sapma, t: student t test, U: Mann Whitney U test

Girişimcilik dersini almayı isteyen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 134.72±22.90, istemeyenlerin ise 126.63±32.01 olarak bulunmuştur. Bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (t=2.007; p=0.046), bu da girişimcilik dersini almayı isteyen öğrencilerin daha yüksek girişimcilik puanlarına sahip olduğunu göstermektedir. Motivasyon Ölçeği puanları açısından da girişimcilik dersini almayı isteyen öğrencilerin puan ortalaması 90.72±14.84, istemeyenlerin ise 86.03±16.70 olarak belirlenmiştir. Bu fark da istatistiksel olarak anlamlıdır (t=1.954; p=0.050), bu da girişimcilik dersini almayı isteyen öğrencilerin motivasyon seviyelerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Motivasyon dersini almayı isteyen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 134.23±23.09, istemeyenlerin ise 127.71±32.05 olarak bulunmuştur. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir (t=1.604; p=0.110). Motivasyon Ölçeği puanları açısından, motivasyon dersini almayı isteyen öğrencilerin puan ortalaması 90.88±14.49, istemeyenlerin ise 85.54±17.36 olarak belirlenmiştir. Bu fark istatistiksel olarak

anlamlıdır ($t=2.221$; $p=0.028$), bu da motivasyon dersini almayı isteyen öğrencilerin daha yüksek motivasyon puanlarına sahip olduğunu göstermektedir.

Girişimcilik dersi alan öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortanca değeri 132.00 (121.00-158.00), almayanların ise 135.00 (122.00-147.00) olarak belirlenmiştir. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($U=1652.00$; $p=0.778$). Motivasyon Ölçeği puan ortanca değerleri açısından, girişimcilik dersi alan öğrencilerin puan ortanca değeri 96.00 (87.00-103.00), almayanların ise 90.00 (81.00-98.00) olarak bulunmuştur. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($U=1302.50$; $p=0.082$).

Motivasyon dersi alan öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortanca değeri 140.00 (125.00-160.00), almayanların ise 135.00 (121.00-147.00) olarak belirlenmiştir. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($U=1964.50$; $p=0.185$). Motivasyon Ölçeği puan ortanca değerleri açısından, motivasyon dersi alan öğrencilerin puan ortanca değeri 93.00 (86.00-104.00), almayanların ise 90.00 (80.50-98.00) olarak bulunmuştur. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($U=1910.50$; $p=0.128$). Girişimcilik ve motivasyon derslerini almayı isteme durumu ile Girişimcilik ve Motivasyon Ölçeği puanları arasında bazı anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin girişimcilik ölçeği, motivasyon ölçeği ve bazı tanımlayıcı özellikleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi ($n=200$)

	1	2	3	4	5
(1)Yaş	1				
(2)Sınıf	$r=0.808$ $p<0.001$	1			
(3)Kardeş sayısı	$r=-0.098$ $p=0.168$	$r=-0.097$ $p=0.172$	1		
(4)Girişimcilik Ölçeği	$r=0.040$ $p=0.573$	$r=0.054$ $p=0.446$	$r=-0.083$ $p=0.244$	1	
(5)Motivasyon Ölçeği	$r=0.060$ $p=0.395$	$r=0.071$ $p=0.318$	$r=0.019$ $p=0.790$	$r=0.468$ $p<0.001$	1

Tablo 10'da, öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği, Motivasyon Ölçeği ve bazı tanımlayıcı özellikleri arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Öğrencilerin yaşı ile sınıf düzeyi arasında pozitif yönde ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=0.808$, $p<0.001$). Bu, öğrencilerin yaşları arttıkça sınıf düzeylerinin de arttığını göstermektedir. Ayrıca, Girişimcilik Ölçeği ile Motivasyon Ölçeği arasında pozitif yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=0.468$, $p<0.001$). Bu bulgu, öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile motivasyon düzeylerinin birbirleriyle ilişkili olduğunu ve bir ölçekte yüksek puan alan öğrencilerin diğer ölçekte

de yüksek puan alma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin yaşı ile kardeş sayısı, Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu, öğrencilerin yaşlarının ve kardeş sayılarının girişimcilik ve motivasyon düzeyleri üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin sınıf düzeyi ile Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p>0.05$). Bu da sınıf düzeyinin girişimcilik ve motivasyon puanları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını ifade etmektedir.

5. TARTIşMA

Bu araştırmada Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakóltesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, motivasyonlarına etkisi arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören toplam 200 öğrenci ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 1., 2., 3. ve 4. sınıflar arasındaki dengeli dağılımına özen gösterilmiştir. Üniversiteyi ve bölümü daha fazla tanımalarından dolayı 4. Sınıf öğrencilerinin ankete katılım oranına özellikle ağırlık verilmiştir.

Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakóltesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin hepsine ulaşılmış olup cevaplanma oranı %100 olmuştur. Araştırma bulgumuza benzer olarak Kartal ve Yazıcı'nın (2017) yaptığı çalışmada cevaplanma oranı %93.0, Mankan ve arkadaşlarının (2016) yaptığı çalışmada %88.0, Arabacı ve arkadaşlarının (2016) yaptığı çalışmada %91.26 Karagözoęlu ve arkadaşlarının (2014) yaptığı çalışmada %80.5, Taşdelen ve Zaybak (2013) yaptığı çalışmada %82.8, Bayar ve arkadaşlarının (2009) yaptığı çalışmada %84.56, Hacıhasanoğlu ve arkadaşlarının (2008) yaptığı çalışmada cevaplanma oranı %88.52 olarak gerçekleşmiştir. Konu ile ilgili araştırmaların çoğu evrenin tümü üzerinde yapıldığı görölmektedir. Cevaplanma oranı düşük bir araştırmanın, araştırma yapılan popölasyonu temsil edemeyeceği düşünölebilir. Bundan dolayı araştırmada cevaplanma oranının yüksek olması doğru sonuçları vermesi açısından önem arz etmektedir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin %72.5'i kadın, %27.5'ini ise erkekler oluşturmaktadır (Tablo 1). Araştırma bulgumuza uyumlu olarak Karagözoğlu ve arkadaşlarının (2014) yapmış olduğu çalışmada %74.4'ünü kadın, % 27,6'sını erkek oluşturmuş; Arslantaş ve arkadaşlarının (2012) çalışmasında ise %95.9'unu kadın, %4.1'ini erkekler oluşturmuştur. Bu durum sağlık yönetimi bölümünün daha fazla kadınlar tarafından tercih edilmesinden kaynaklanabilir.

Bu araştırma öğrencilerin yaş aralığı 18-25 yaş aralığında olup, öğrencilerin yaş ortalaması ise 21.23'tür (Tablo 1). Deveci ve arkadaşlarının (2013) çalışmasında %83.9'u 17-22 yaş aralığında, %16.1'i 23 yaş ve üzerinde yer almıştır. Temel ve arkadaşlarının (2005) çalışmasında %97.4'ü 18-24 yaş aralığında yer almıştır. Bu durum ölkemiz üniversitede öğrenim gören öğrencilerin yaş aralığından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırma kapsamında 1. sınıf öğrencilerinin oranı %24,5, 2.sınıfta öğrencilerinin oranı %29, 3. Sınıf öğrencilerinin oranı %8 ve 4. Sınıf öğrencilerinin oranı %42.5'tir

(Tablo 1). 3. sınıf öğrencilerinin oranının düşük olmasının sebebi, 2020 yılında yaşanan COVID-19 Pandemi kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Araştırmamızın örneklem grubunda %71.5'i bölümü isteyerek tercih etmiş, %28.5 ise bölümü istemeyerek tercih etmiştir (Tablo 1). Araştırmamıza benzer olarak Altan'ın (2020) çalışmasında bölümü isteyerek tercih edenlerin oranı daha yüksek çıkmıştır. Ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kendi araştırmaları ve isteğiyle üniversitenin bu bölümünü tercih ettikleri söylenebilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin kardeş sayısı ortalamaları 3.90 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1). Literatürde böyle bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Öğrenci anne ve babalarının çok az bir kısmının üniversite eğitimi aldığı, annelerinin çok büyük bir bölümünün ev hanımı olduğu, babalarının ise çoğunlukla serbest meslek çalışan olduğu görülmektedir (Tablo 2). Araştırma bulgumuza benzer sonuçlar Altan'ın (2020) çalışmasında da görülmektedir. Bu bölümü tercih eden öğrencilerin anne babalarının eğitim düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir.

Öğrenci ailelerinin %40 gibi büyük bir çoğunluğunun gelir seviyesinin 10.000.- 20.000.- TL arasında olduğu görülmektedir. 10.000.-TL den az %17, 20.000-30.000.-TL arası %21, 30.000-40.000.-TL arası %12.5, 40.000.- TL üzeri %9.5 belirlenmiştir. 2024 yılı Nisan ayı verilerine göre açlık sınırının 17.725.- TL, yoksulluk sınırının 57.736.-TL olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun yoksulluk sınırının altında yaşadığı görülmektedir. (Tablo 2). Araştırma bulgumuza benzer olarak Altan (2020) çalışmasında da görülmektedir. Gümüşhane İl'inde Sağlık Yönetimi Bölümünde okuyan öğrencilerin aile gelir seviyelerinin düşük olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin %90.5'inin girişimcilik dersi almadığı ve %71'inin girişimcilik dersini almayı istediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin %86.5'inin motivasyon dersi almadığı ve %71.5'inin motivasyon dersi almayı istediği belirlenmiştir. Öğrencilerin eğitim hayatı boyunca girişimcilik ve motivasyon konuları üzerine akademik eğitim verilmediği ve öğrencilerin bu dersleri alma konusundaki isteklerinin yüksek olduğu söylenebilir (Tablo 3).

Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklerine göre Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puan dağılımları yer almaktadır (Tablo 5). Öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi ile Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin bölümlerini isteyerek seçme durumuna göre ölçek puanları karşılaştırıldığında bölümünü isteyerek seçen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puanlarının bölümü istemeyerek seçen öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir

şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 5). Aksoy (2019) çalışmasında benzer olarak girişimcilik seviyesini artırmaya yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir. Özellikle girişimciliğin gelişimi için tüm sınıflarda girişimcilik dersinin okutulmasına önem verilmelidir. Bölümü isteyerek seçen öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon alanlarına ilgi duyduğu ve bu alanda kendilerini geliştirme ihtiyacı hissettikleri söylenebilir. Bu durum eğitim kurumlarının girişimcilik ve motivasyon konularında daha fazla ders ve kaynak sağlamaları gerekliliğini işaret edebilmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği ve motivasyon ölçeği puan ortalamalarının dağılımı (n=200)'te, katılımcıların Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puan ortalamalarının dağılımları sunulmaktadır. Katılımcıların Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması 132.38 ± 26.05 olarak belirlenmiştir. Bu puanlar, minimum 36 ve maksimum 180 arasında değişmektedir. Bu, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir.

Motivasyon Ölçeği puanlarına bakıldığında, katılımcıların ortalama puanı 89.36 ± 15.51 olarak bulunmuştur. Bu puanlar, minimum 30 ve maksimum 150 arasında değişmektedir. Bu durum, öğrencilerin motivasyon düzeylerinde de geniş bir dağılım olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 6). Katılımcıların girişimcilik ve motivasyon düzeylerini niceliksel olarak değerlendirmemize olanak tanımaktadır. Girişimcilik Ölçeği puanlarının ortalama değeri, öğrencilerin girişimcilik yetenekleri ve eğilimlerinin ortalamanın üzerinde olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, Motivasyon Ölçeği puanlarının ortalama değeri de öğrencilerin genel olarak motive olduklarını işaret etmektedir. Bu bulgular, öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon konularındaki potansiyellerini ve ihtiyaçlarını daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Uludağ (2023) çalışmasında da benzer sonuçlar görülmüştür. Öğrencilerin girişimcilik yetenek ve eğilimlerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin bazı tanımlayıcı özelliklerine göre Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi ile Girişimcilik Ölçeği ve Motivasyon Ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir (Tablo 7). Erkek öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması, kadın öğrencilerin puan ortalamasına yakın olarak bulunmuştur. Benzer şekilde Motivasyon Ölçeği puan ortalamaları da erkek öğrenciler ile, kadın öğrenciler ile benzerlik göstermiştir. Cinsiyet açısından her iki ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatür taramasında girişimcilik ve motivasyon ölçeği incelendiğinde öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi ile ilgili benzer bir çalışmaya

rastlanılmamıştır. Sınıf düzeyine göre incelendiğinde her iki ölçek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Bölümü isteyerek seçme durumu ile Girişimcilik ve Motivasyon Ölçeği puanları karşılaştırıldığında, bölümünü isteyerek seçen öğrencilerin Girişimcilik Ölçeği puanlarının, bölümünü istemeyerek seçen öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Ancak, Motivasyon Ölçeği puanları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatürde bölümü isteyerek seçme ile girişimcilik ve motivasyon ölçeği arasında bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu, öğrencilerin ilgi duydukları ve isteyerek seçtikleri bölümlerde daha yüksek girişimcilik eğilimleri gösterdikleri düşünülebilir.

Öğrencilerin ailelerinin Sosyo-Demografik özellikleri ile Girişimcilik ve Motivasyon Ölçeği puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir (Tablo 8). Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon düzeyleri, ailelerinin eğitim durumu, çalışma alanları ve gelir seviyesinden bağımsız olarak benzerlik göstermektedir.

Girişimcilik ve motivasyon derslerini almayı isteyen öğrencilerin puanlarının, bu dersleri almayı istemeyenlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 9). Ancak, bu dersleri almış olma durumu ile puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatür incelendiğinde girişimcilik ve motivasyon derslerini alma istekleri arasında yapılan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu durum, öğrencilerin bu derslere duydukları ilginin ve isteğin, girişimcilik ve motivasyon düzeylerini olumlu etkilediğini ancak ders almanın kendisinin doğrudan bir fark yaratmadığını düşündürebilir.

Yaş ve sınıf düzeyi arasında güçlü bir ilişki olduğunu ve girişimcilik ile motivasyon arasında orta düzeyde bir ilişki bulunduğunu göstermektedir (Tablo 10). Ancak, yaş, sınıf düzeyi ve kardeş sayısının girişimcilik ve motivasyon düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Literatüre bakıldığında yaş ve sınıf düzeyinin girişimcilik ve motivasyon arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu bulgular, öğrencilerin girişimcilik ve motivasyon düzeylerinin belirli demografik özelliklerden bağımsız olarak benzerlik gösterebileceğini ortaya koyduğunu söyleyebiliriz.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamına alınan sağlık yönetimi öğrencilerinin yüksek girişimcilik düzeyinde ancak düşük motivasyon düzeyinde olduğu saptanmıştır.

Bölümünü isteyerek seçen ve girişimcilik dersini almak isteyen öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin daha yüksek bulunmuştur.

Motivasyon dersini almak isteyen öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve babalarının eğitim durumu, anne ve babalarının çalıştığı alan, ailenin gelir seviyesi girişimcilik ve motivasyon düzeylerini etkilememektedir.

Öğrencilerin girişimcilik düzeyleri artıkça motivasyon düzeyleri artmaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

1. Bölümünü isteyerek seçmeyen öğrencilere yönelik bölüm öğretim elemanları tarafından bölüm tanıtımları ve sosyal organizasyonlar artırılmalı,
2. Bölüm tarafından seçmeli ders olarak verilen girişimcilik dersi seçimi ve katılımı teşvik edilmeli,
3. Bölüm, Fakülte ve Üniversite yönetmi tarafından öğrencilerin girişimcilik ve motivasyonlarının artırılmasına yönelik bilimsel ve sosyal etkinliklerin sayısı artırılmalı,
4. Öğrencilerin teorik ve uygulama saatleri dışında sosyal etkinlikler düzenlenmeli,
5. Öğrencilerin dersleri ve uygulamaları dışında hobi edinmeleri için teşvik edilmeli ve desteklenmeli,
6. Öğrencilerin girişimcilik ve motivasyonlarını geliştirmeye yönelik davranışlara teşvik edilmeli,
7. Bölüm, Fakülte ve Üniversite yönetmi tarafından öğrencilerin girişimcilik ve motivasyonlarını geliştirmeye yönelik kendilerini tanımaları, keşfetmeleri ve üretebilmeleri için ortamlar sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acar G. (2011). *Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının beden eğitimi öğretmenlerinin örgütsel adalet ve motivasyon düzeyleriyle ilişkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi , Ankara
- Ağırbaş, İ., Çelik, Y., ve Büyükkayıkçı. H. (2005). Motivasyon araçları ve iş tatmini: sosyal sigortalar kurumu başkanlığı hastane başhekim yardımcıları üzerinde bir araştırma. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 8(3), 326-350.
- Akdemir, A. (2012). *İşletmeciliğin Temel Bilgileri (1. Baskı)*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Antalyalı, Ö.L., ve Özgür, B. (2017). Öğrenilmiş İhtiyaçlar Bağlamında Temel Motivasyon Kaynakları Ölçeğinin Geliştirilmesi, Güvenilirlik ve Geçerlik Analizi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 83-114.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 3(2), 1-11.
- Aytaç, Ö. (2005). *İktisadi ve Sosyal Gelişme Açısından Girişimcilik*. Journal of Academic Studies, 7(26).
- Bayrakçıken, S., Samancı O., Canpolat N., ve Doymuş K. (2021). Motivasyon Ve Başarı: Öz Belirleme Kuramı Temelinde Öğrenciler Öğrenmeye Nasıl Motive Edilebilir? *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (66), 482-505.
- Bhandari, N. (2006). Intention for Entrepreneurship among Students in India. *The Journal of Entrepreneurship*, 15(2), 169-179.
<http://doi.org/10.1177/097135570601500204>
- Bilge H., Bal V., ve Gönlügür A. (2015). *İçsel-dışsal motivasyon ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin araştırılması*. Maliye ve Finans Yazıları, 1(104), 83-104.
- Bozkurt, R. (2000). Girişimci ve Rol Bilinci. *İş Fikirleri Dergisi*, (12), 86-94.
- Börü, D. (2006). Girişimcilik Eğilimi: Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Marmara Üniversitesi, İstanbul*.
- Brice, J. (2004). *The role of personality dimensions and occupational preferences on the formation of entrepreneurial intentions*. Mississippi State University, USA.
- Burgelman, R., ve Sayles L. (1986). *Inside corporate innovation: Strategy, Structure and Managerial Skills*. New York City: Free Press.
- Güney, H., ve S. (2007). *Genel İşletme*. İzmir: Arıkan Basım.

- Chell, E., Haworth J., ve Brearley, S. (1991). *The Entrepreneurial Personality: Concepts, Cases, and Categories*. Cengage Learning Emea: Toronto.
- Chen, Y., ve Ming C. (2010). Factors influencing the entrepreneurial attitude of Taiwanese tertiary-level business students. *Social Behavior and Personality: an International Journal*, 38(1), 1-12.
- Coduras, A., Urbano D., Rojas A., ve Martínez S. (2008). *The relationship between university support to entrepreneurship with entrepreneurial activity in Spain: A Gem data based analysis*. *International Advances in Economic Research*, 14, 395-406.
- Doğaner, M., ve Altunoğlu, A. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 103-110.
- Douglas, J., ve Shepherd D. (2002). *Self-Employment as a Career Choice: Attitudes, Entrepreneurial Intentions, and Utility Maximization*. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 26(3), 81-90.
<http://doi.org/10.1177/104225870202600305>
- Dündar, S., ve Ağca V. (2007). Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 121-142.
- Ertürk, M. (2017). *İşletme biliminin temel ilkeleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Gezer, H. (2018). Bireysel ve takım sporları ile uğraşan üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi. Doktora tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Maribel G., Rialp J., ve Urbano D. (2008). The impact of desirability and feasibility on entrepreneurial intentions: A structural equation model. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 4, 35-50.
- Joaquín G., ve Liñán F. (2005). *Perspectives On Entrepreneurial Education: A Us-Europe Comparison*. Jean Monnet European Studies Centre Universidad Antonio de Nebrija.
- Gülbahar, Y. (2019). *Girişimcilik Tutkusunun Yenilikçi Davranışlar ve Başarısızlık Korkusu Üzerine Etkisi Metanetin Aracılık Rolü*. Doktora tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Güner, A., ve Tanrıseven R. (2007). *Sağlık hizmetlerinde örgütsel bağlılık, işe bağlılık ve iş tatmini arasındaki ilişkilerin modellenmesi*. Doktora tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

- Gürol, M. (2000). *Türkiye'de Kadın Girişimci ve Küçük İşletmesi: Fırsatlar, Sorunlar, Beklentiler ve Öneriler*. Ankara: Atılım Üniversitesi Yayınevi.
- Hisrich, R. D., ve Peters, M. P. (1992). *Entrepreneurship: Starting, developing, and managing a new enterprise*.
- İbicioğlu, H., Özdaşlı, K., ve Yılmaz, T. (2013). Muhasebe Meslek Mensuplarının İçsel Ve Dışsal Motivasyon Düzeylerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 93-105
- İşcan, Ö. F., ve Kaygın, E. (2011). Potansiyel girişimciler olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 275-286.
- Kalebaşı, E. T. (2020). Abraham Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı İle Bir Film Çözümleme Denemesi: «Ratatouille». *Journal of International Social Research*, 13(69).
- Karabulut, T. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(1), 331-356.
- Katz, J. A. (1995). *Modelling Entrepreneurial Career Progressions: Concepts and Considerations*. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 19(2), 23-39.
- Keleş, H., Özkan, T. K., Doğaner, M., ve Altunoğlu, A. (2012). Önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (9).
- Kılıç, R., Keklik, B., ve Çalış, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2).
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Yayınlanmamış tez*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Krueger, N. F. (2017). *Entrepreneurial Intentions Are Dead: Long Live Entrepreneurial Intentions*. M. Brännback ve A. L. Carsrud (Ed.), *Revisiting the Entrepreneurial Mind içinde (ss.13-34)*. Cham: Springer International Publishing.
- Kutanis, R. Ö., ve Hancı, A. (2004). *Kadın girişimcilerin kişisel özgürlük algılamaları*. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı içinde (ss.457-464). Osmangazi Üniversitesi.

- Kuvan, H. (2007). Türk girişimcilerinin yaşam ve çalışma değerleri: Malatyalı girişimciler üzerine bir araştırma. *Doktora tezi*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mhango, M. W. (2006). *Assessing entrepreneurial career intentions of family and consumer sciences students in higher education: A model testing approach*. Iowa State University.
- Mueller, S. L., ve Thomas, A. S. (2001). Culture and entrepreneurial potential: A nine country study of locus of control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16(1), 51-75.
- Müftüoğlu, T. (2000). *Girişimcilik*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Özdaşlı, K., ve Akman, H. (2016). İçsel Ve Dışsal Motivasyonda Cinsiyet Ve Örgütsel Statü Farklılaşması: Türk Telekomünikasyon AŞ Çalışanları Üzerinde Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 4(7), 73-81.
- Özden, K., Temurlenk, M. S., ve Başar, S. (2008). *Girişimcilik eğilimi: Kırgızistan-Türkiye manas üniversitesi ve Atatürk üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma*. Review of Social, Economic & Business Studies, 11(12), 1-20.
- Özer, P. S., ve Topaloğlu, T. (2008). *Motivasyonda kapsam kuramları*. C. Serinkan (Ed.), *Liderlik ve Motivasyon Geleneksel ve Güncel Yaklaşımlar içinde* (ss.83-104). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özerbaş, A. (2003). *Bilgisayar Destekli Bağlaşık Öğretimin Öğrenci Başarısı, Motivasyonu ve Transfer Becerilerine Etkisi*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Patir, S., ve Karahan, M. (2010). Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. *Business and Economics Research Journal*, 1(2), 27.
- Pintrich, P. R., ve Schunk, D. H. (1996). *Motivation in education: Theory, research, and applications*.
- Ripsas, S. (1998). *Towards an interdisciplinary theory of entrepreneurship*. Small Business Economics, 10, 103-115.
- Ryan, R. M., ve Deci, E. L. (2000). *Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions*. Contemporary Educational Psychology, 25(1), 54-67.
- Sabuncuoğlu, Z., ve Tokol, T. (2009). *İşletme (7. Baskı)*. Bursa: Furkan Ofset.

- Soylu, A., ve Kepenek, Y. (2008). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ve aldıkları eğitimin girişimcilğe olan katkılarının belirlenmesi: PAU Honaz Meslek Yüksekokulu örneği*. Uluslararası Girişimcilik Kongresi, Kırgızistan.
- Sözlük, Türkçe. (2005). *Türk Dil Kurumu Yayınları*.
- Şükrü, Ö., ve Batur, Z. (2021). Bir Motivasyon Kaynağı Olarak Kutadgu Bilig. *Turkish Research Journal of Academic Social Science*, 4(1), 1-6.
- Tanoğlu, S. (2008). *Kişilik özelliklerinin girişimci olma niyeti üzerine etkileri (Yüksek Lisans Tezi)*. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekin, E., ve Hancıoğlu, Y. (2018). Genç Girişimci Adaylarının Girişimcilik Eğilimlerinin Değerlendirilmesi: Uygulamalı Girişimcilik Kampüsü Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 213-246. <https://doi.org/10.18074/ckuiibfd.386305>
- Timmons, J. A., Spinelli, S., ve Tan, Y. (2004). *New venture creation: Entrepreneurship for the 21st century* (6. bs.). McGraw-Hill/Irwin.
- Ulutürk Akman, S., ve Bektaş, H. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Özelliklerinin İncelenmesi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 37(1), 217. <https://doi.org/10.14780/iibd.56366>
- Veciana, J. M., Aponte, M., ve Urbano, D. (2005). University students' attitudes towards entrepreneurship: A two countries comparison. *The International Entrepreneurship and Management Journal*, 1, 165-182.
- Watters, J. J., ve Ginns, I. S. (2000). Developing Motivation to Teach Elementary Science: Effect of Collaborative and Authentic Learning Practices in Preservice Education. *Journal of Science Teacher Education*, 11(4), 301-321. <https://doi.org/10.1023/A:1009429131064>
- Yavaş, T., Aygün, B., ve Ulak, H. (2021). Türk Milli Eğitim Sisteminin Amaçladığı İnsan Profili: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Temelinde Bir Değerlendirme. *Journal of Social Sciences And Education*, 4(1), 42-56.
- Yelkikalan, N. (2006). 21. yüzyılda girişimcinin yeni özelliği: Duygusal zekâ. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 195-203.
- Yurt, E., ve Özaraç, E. N. B. (2015). *Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçeye uyarlanması*.

EKLER

Ek 1. Anket

Değerli Meslektaşım,

Bu çalışma sizlerin; girişimcilik düzeylerinizin motivasyonlarınıza etkisini değerlendirmek amacıyla planlanmıştır. Yanıtlarınızı gerçek düşüncelerinizle yanıtlayınız. Çalışmaya desteğinizden dolayı teşekkür ediyoruz.

Araştırmacı: Yüksek Lisans Öğrencisi Melike ÖZTÜRK

Araştırmadan Sorumlu Öğretim Üyesi: Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR

Sınıfınız

- 1. Sınıf :
- 2. Sınıf :
- 3. Sınıf :
- 4. Sınıf :
- 5. Sınıf :

Yaşınız :

Cinsiyetiniz :

Kaç kardeşsiniz :

Medeni Durumunuz :

Bölümü isteyerek mi seçtiniz

- a) Evet
- b) Hayır

Annenizin eğitim durumu

- a) Okuryazar
- b) İlkokul
- c) Ortaokul
- d) Lise
- e) Üniversite

Annenizin Çalıştığı Alan

- a) Ev Hanımı
- b) Kamu Sektörü
- c) Özel Sektör
- d) Kendi İşini Yapıyor

Babanızın Eğitim Durumu

- a) Okuryazar
- b) İlkokul
- c) Ortaokul
- d) Lise
- e) Üniversite

Babanızın Çalıştığı Alan:

- a) Ev Hanımı
- b) Kamu Sektörü
- c) Özel Sektör
- d) Kendi İşini Yapıyor

Ailenizin Gelir Seviyesi

- a) 10,000 TL'den az
- b) 10,000-20,000 TL
- c) 20,000-30,000 TL
- d) 30,000-40,000 TL
- e) 40,000 TL ve üstü

Girişimcilik Dersi/Eğitimi Aldınız Mı?

- a) Evet
- b) Hayır

Girişimcilik Dersi/Eğitimi Almak İster Misiniz?

- a) Evet
- b) Hayır

Motivasyon Dersi/Eğitimi Aldınız Mı?

- a) Evet
- b) Hayır

Motivasyon Dersi/Eğitimi Almak İster Misiniz?

- a) Evet
- b) Hayır

Ek 2. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği

Sorular	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Çok sık
İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.					
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.					
İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.					
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.					
Kendi işimi kurabilirim.					
İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.					
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim .					
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.					
Denemediklerimi denemekten çekinmem.					
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissedirim.					
Arkadaşıma değişik iş projelerden söz ederim.					
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.					
Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem					
Hayatımı dış etkenlere bırakmam					
Kararlarımın hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.					
Risk almaktan çekinmem					
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.					
Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.					
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.					
Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.					
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.					
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırabiliriz.					
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.					

Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.					
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.					
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.					
B aş arıyı s ağılayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.					
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.					
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.					
İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açığımdır.					
İşimi severek ve azimle yaparım.					
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.					
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.					
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.					
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.					
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.					
İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.					
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.					
İstedığım şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.					
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.					
Kendi işimi kurabilirim.					
İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.					
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim .					
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.					
Denemediklerimi denemekten çekinmem.					
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissedirim.					
Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.					
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.					
Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem					
Hayıtımı dış etkenlere bırakmam					

Kararlarım ile hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.					
Risk almaktan çekinmem					
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabiliyim.					
Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.					
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.					
Yeni bir perspektiften bakmama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.					
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.					
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırabiliriz.					
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.					
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmakta sorun yaşamam.					
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.					
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.					
Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.					
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.					
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.					
İşimde ve çalışmalarım da ortaya çıkan değişimlere açıgımdır.					
İşimi severek ve azimle yaparım.					
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.					
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.					
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.					
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.					
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.					

Ek 3. Motivasyon Ölçeği

Sorular	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Çok sık
Sınıfta kendimi yalnız hissediyorum					
Sınıf içinde öğrendiklerim hakkında mantıklı bir değerlendirme yapabilirim					
Derste sorulara cevap vermekten çekiniyorum					
Derste öğrendiklerim ile gerçek hayat arasında ilişki kuramıyorum					
Diğer öğrencilerin öğrenmesine yardım etmekten hoşlanıyorum					
Sınıfta öğrendiklerim beni heyecanlandırmıyor					
Sınıftaki tartışmalara hiç çekinmeden katılıyorum					
Sınıfta dersle ilgili yapılan etkinlikleri yeterli bulmuyorum					
Derste etkinlikler, derse aktif olarak katılmamı sağlıyor					
Sınıfta düşüncelerimi açıkça ifade edebilecek kadar kendimi güvende hissetmiyorum					
Benim için övgü ve onaylama önemlidir					
Sınıfta hata yaptığımda, hatalı davranışımı fark ederek düzeltiyorum					
Derste bizi mutlu edecek etkinliklere yer verilmiyor					
Sınıf atmosferi ders için elverişli olduğunu düşünüyorum					
Derste araç-gereçleri etkili olarak kullanabiliyorum					
Dersin hedeflerini yeterli bulmuyorum					
Derste yapılan tartışmalara katılmaktan hoşlanıyorum					
Arkadaşlarım bana karşı genelde olumlu düşüncelere sahip olduklarını düşünmüyorum					
Eleştirilere açık biri olduğumu düşünüyorum					
Derste etkinliklere sıkça katılıyorum					
Sınıf içerisindeki öğretmen ve öğrenci arasındaki bilgi akışı					

yeterli değil					
Dersten daha fazla yararlanmak için farklı bilgi kaynaklarından yararlanıyorum					
Derse yeterince motive olduğuma inanıyorum					
Bilgi için öğretmenimle rahatlıkla iletişim kurabiliyorum					
Öğretmenin benim hakkımdaki düşüncelerini önemsemiyorum					
Derste öğrendiklerim ile gerçek hayat arasında ilişki kurabiliyorum					
Değişik ortamlarda ve şekillerde ders yapmaktan zevk alıyorum					
Derste başarılı olmam ve bundan dolayı takdir edilmem hoşuma gidiyor					
Derste bir etkinliği gerçekleştirdiğimde mutlu oluyorum					
Kendimle barışık bir insan olduğumu düşünmüyorum					

ETİK KURUL KARARI

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

Sayı : E-95674917-108.99-239799

Konu : Etik Kurul Onay

Sayın Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR

"SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİNİN MOTİVASYONLARINA ETKİSİ (GÜMÜŞHANE İLİ ÖRNEĞİ)" konulu etik kurul başvurunuz; Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun **21/02/2024** tarih ve **2024/2** sayılı toplantısında görüşülmüş olup; projenin yürürlükteki mevzuata uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir. Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Günay ÇAKIR
Kurul Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 0TGG-UG0V-0LPP

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gumushane-universitesi-ebys>

Adres:

Telefon No : Fax No :

e-Posta : İnternet Adresi : <http://www.gumushane.edu.tr/>

Kep Adresi : gumushaneuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi İçin :Özge GÖKAY

Memur

Dahili No:

ÖZGEÇMİŞ

Melike ÖZTÜRK, Polatlı Anadolu Lisesi'nden 2003'te, Konya Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü'nden 2008'de mezun olmuştur. 2008 yılında mesleğe başlamış olup 2023 yılı itibariyle Gümüşhane İl Sağlık Müdürlüğü Halkla İlişkiler ve İl Basın Sorumluluğu görevini yürütmektedir. Evli ve 1 kız çocuğu annesidir.

